

rufi. qualis est minorū aſtercē
fiū. albi qualis est carmelitarū
varij qlis ē ſeculariū clericoy et
laycoy q̄ detminatū bitū nō ha
bent.

¶ Vel dic q̄ equi ſunt viri
iuſti q̄y quidā ſūt rufi p̄ carita
tē: nigri p̄ huilitatē: albi p̄ ino
cētā et caſtitatē: varij p̄ bonel
tatē. **Ps.** Circūamicta varietate

¶ Vel dic ecōtra q̄ equi dyabo
li ſūt peccōres. **Pla.** xxx. Equi eo
rū caro et nō ſpūs. et iſtoy q̄dā
ſūt rufi p̄ maliciam. q̄dā nig p̄
infamiā. q̄dā albi p̄ ypōchīm. q̄
dam varij p̄ duplicitatē et inco
ſtātiā.

¶ Inci
pit moraliza^o p̄mi lib macha.

Alexander rex mace
donum multos re
ges et p̄ncipes de
bellauerat: muicio
nes eorū cōfrege
rat. ſpolia multitudis gētū acce
perat. et in manu forti regnaue
rat ſuper terriā. et factū ē q̄ mo
reret et regnauerūt pueri eius.
vnusquisq̄ in regno ſuo. et ipo
ſuerunt ſibi diademata et multi
plicata ſūt mala in terra. **¶** Sic
vere dico q̄ alexander qui inter
pretatur auferēs anguſtias te
nebrarū. i. bonus prelatus qui
tēbras anguſtie et ignorantie p̄
ſapientiā ſcit auferre. anguſtias
ſubditoꝝ p̄ dulcedinē et clemē
tiam ſcit lenire. q̄n̄z regnat ī ec
cleſia vel patria ita fortiter et p̄
p̄e q̄ malos tirānos fortes ſup
peditat. muicōes. i. malas cogi

taōes eorū diſſipat. ſpolia ſcia
rū et diuidiarū vndiq̄q̄ augmē
tat. h̄ ſepe fit q̄ ipſo mortuo in re
gno eius vel ecclā diuiſiones ſo
lent fieri. ita q̄ de pueris ſuis. i.
ſubditis quilibet vult regnare.
et dyadema iuriſdōis capē. ita
q̄ ſine rege et r̄gimine vagātes
quilibz ambicioſe cupit impare
vel ſaltē ſine iugo ſicut rex viuē
et manē. **Judi.** xvij. In diebus
illis rex nō erat in iſrahel h̄ vn?
q̄sq̄ h̄ qd̄ volebat f̄ciebat. Iſta
ei in ecclis vel cōuentibz p̄? mo
teu p̄lati videntur. qz quilibet ī
pōnit ſibi dyadema inquātū p̄
lati fieri p̄ſumūt et imaginant̄
et quilibet in loco ſuo regnat in
q̄tū vagabūdi fiūt. et obedire
maioribz dedignant̄ et ſic mala
multiplicāt in terra. qz p̄ mortē
boni p̄lati et p̄ diſſenſionē elige
tū. p̄ inſollerciā p̄ſumentū ſub
ditoꝝ fiūt in ecclā multa mala.
ſic dicit **Proū.** xi. Vbi nō ē gub
nator: populus corruet. **¶** Fac
tū ē q̄ antioch^{us} radix peccati im
poneret ſibi duo dyadēata et re
gnaret ſuper aſiam et egiptum
non ſufficiebat ſibi regnum aſie
et grecie poſſidere niſi eciam ſtu
deret alienum regnum ſcilicet e
gipti p̄ violentiam vſurpāē. Cū
igitur preualuiſſet contra ptolo
meū regem egipti et ſpolia q̄m
plurima cōgregaſſi appoſuit eciam
filios iſrahel impugre. Intra
uit igitur ſanctificacionem in ſu
pbia et accepit altaē aureū m̄ſay

et candelabrū. phialas. mortari
 ola aurea. velum. cortinas et or
 namentum aureum quod erat i
 facie templi et accepit aurū. ar
 gentum. vasa cupisibilia. the
 zaurus occultos de domo domini
 et cōminuit omnia et sublati oī
 bus in terram suam redijt et ibe
 rusalē tristem et desolatā dimisit
Causa autē quae ista mala filijs
 israhel deus pmiserit peruenire
 redditur ibidē. quia in diebus il
 lis exierant ex israhel filij iniqui
 qui a testamento dei recēsserant
 et testamentum cū gentibus dis
 posuerāt. gymnasium s̄m modū
 gentilium in iberusalem contra
 xerunt prepucia sibi fecerunt et
 nationib⁹ se iuxerunt et venūda
 ti sunt vt facerent mala et accēde
 tes ad regem. potestatem faciē
 di iusticiam impetrauerunt q̄b⁹
 deus indignatus ipsam ciuitatē
 iberusalem i manu atiochi red
 didit. qui templum et ciuitatem
 vt dictū est exspoliavit. **E**xpo
 nendo mystice dico q̄ iberusalem
 ecclesiam significat que filios is
 rabel idest ecclesiasticos deum vi
 dentes continet et sic fit q̄ hic in
 ueniuntur multi iniqui testamē
 tum dei et cultum religionis et ec
 clesie contempnentes et ab eo p
 vicia recedentes. testamentū gē
 tium id ē ritus et mores seculari
 um eligentes et se in moribus et
 ritibus et gentium nationib⁹ id
 est secularibus cōformantes gē
 nalia secularis sciencie in iberusa

lem idest in ecclesia introducen
 tes et prepucia carnalis vite sibi
 facientes et a rege idest a princ
 pibus secularibus potestatez fa
 ciendi iusticiam idest seculaia of
 ficia. cōmissiones et negocia ipe
 trantes. **V**idens igitur domin⁹
 filios israhel idest ecclesiasticos
 in seculare conuerti vitā regula
 rem et ecclesiasticam negligere
 et secularem diligere et amplecti
 solet eos antiocho id ē mundi ty
 rannus et regibus subiugare. qz
 iam non cessant iberusalem et tē
 plum ipsius id est ecclesiam et
 religionem bonis suis tempali
 bus spoliare. **P**s Tradidit eos i
 manus gentium: et dñati sunt
 eorum qui oderunt eos. **N**ō em̄
 sufficit istis principibus q̄ nota
 bilia regna habeant quinymmo
 ad alia regna possessiones et ter
 ras iugiter aspirant et anbelant
Nec eis sufficit egipti id ē mūdi
 spolia et diuicias tollere nisi etiā
 contra iberusalē id ē contra eccle
 siam studeant rapinis dimicare et
 eā bonis ipsius spoliare. **I**sti igi
 tur duo dyademata sibi iponunt
 inquantū in mundo et in ecclesia
 dominari querant: clerum gūat
 et premunt. **V**el dic contra am
 biosos. **A**ntiochus qui interp̄
 tat⁹ paup filēs figt̄ abiosos q̄ i
 pncipio se eē paupes p̄dicant si
 lentes et pacificos se fingunt. **P**s
Paup ego sū et i laborib⁹. **S**ic
 igit⁹ fāt q̄si sup duo regna ipat
 .i. q̄ duo officia acq̄rit: regnū

proprium. i. status sibi propor-
 tionatus nō sufficit quin immo
 regna et beneficia aliorum am-
 bit et cupit. et sic quādoq; fit q;
 ptolomeū de regno egiti. idē ali-
 quem alium de sua dignitate de-
 ponit. et sic duo dyademata .i.
 duas dignitates sibi accipit. **A**
 p̄ca. xiiij. Habet duo cornua si-
 milia agni. Et alibi Intrauit pro-
 lomeus antiochiā et ip̄o sicut sibi
 dyademata. Sed isti adhuc nō
 sufficit nisi ad iberusalē. i. ad tē-
 plū. i. ad maioris statū vel digni-
 tatis p̄laturā uēiat quā supbe et
 ābiōse intrare procurat. Iste i-
 git mediante exercitū suo. i. al-
 tis principib; secularib; intrat
 sanctificationem. i. ecclē prelatio-
 nem in superbia. vbi pro certo
 cū intrauerit statim se conuertit
 ad vasa aurea et argentea orna-
 menta et supellectilia. i. ad ecclē
 diuicias de p̄dādū ad subditos
 molestandū et templum sibi cō-
 misse ecclē spoliandū. et qd̄ dete-
 rius ē q̄quid potest in ista iber-
 rusalem. i. in isto tēplo rape in-
 terrā suā ad litterā portat in do-
 mo p̄na palacia edificat. et de
 bonis ecclē nepotulos ditat. et
 sic tēplū suū depauperare vt di-
 tet alios nūq; cessat. Illud autē
 infortunium misere iberusalem
 merito superuenit. quia filij sciz
 mali ecclēstici a testam̄to leḡ di-
 uine fcedunt et p̄ diuersa pecca-
 ta nacōib; secularib; similes atq;
 pares fiunt. Et sic habere talem

prelatum. propter peccatū ppli
 merēt. cū delinquūt **J**ob xxxiiij
 Dñs regnare facit hoiez p̄pocri-
 tā p̄pter populi peccā. **V**el dic
 q; talis antiochus est dyabolus.
 qui p̄pter peccata xp̄ianoz vsq;
 q; ad iberusalē. i. vsq; ad xp̄ia-
 noz fidē. exercitū vicioz dedux-
 it sanctificacōem. i. statum religi-
 omis cum supbia intrauit. et tas-
 men ornamenta sp̄ualia abstu-
 lit penitus. **E**xm̄ eī sustulit alta-
 re deuocōis candelabrum dis-
 crecōis mensam cōpassionis.
 phialas predicacōis mortario-
 la diuini timoris velū continētie
 et casti mitoris coronas emineñti-
 e et honoris et ornamentū bone
 conuersacōis et sp̄ualis bone-
 statis et decoris. **H**is em̄ omni-
 bus iā videt̄ ecclē p̄ dyabolū spo-
 liata et ad tristē desolacōez dedu-
 cta. **A**urū em̄ et argentū et ocul-
 tos thezauros. i. sapientiā clem-
 tiā et vtutes sustulit. et vasa cō-
 cupiscibilia. i. bonas et scās per-
 sonas exm̄ rapuit et amouit. **T**re-
 no. p̄o. **M**anū suā misit hostis
 ad oīa desiderabilia eius. **E**t hoc
 pro certo quia filij israhel et vi-
 ri ecclēstici qui nacōibus se-
 cularib; se conformare nitunt̄
 et testamentum dei et cultum re-
 ligionis et ecclēsticē discipline
 abhominātur. talia incurere p̄-
 merentur. **E**zechielis vicesimo-
 terdo. **D**elus tuum et fornicā-
 ciones tue fecerunt tibi hec. 2ē.
Vel si vis dic q; antiochus

est malus prelati quo intrante
 et impante in iberusalē id est in
 ecclesia vel religione statim per
 suum malum regimen ibidem de
 sciunt spūales et temporales di
 uicie et supradicte. quia **Proubi.**
xxviii. dicitur. **Regnantibus** im
 pijs ruine hominū. **Idem** autem
 dic de malo principe quando in
 apit in patria dominari. **Cō**
 sequenter ibidem dicitur q̄ spo
 liato templo per antiochū inge
 muerunt principes seniores et iu
 uenes virgines infirmate sunt et
 speciositas mulierū est imutata
 et omnis maritus sumpfit lamē
 ta et vniuersa domus iacob idu
 it confusionem. **Sic** vero tēplo
 ecclesie exspoliato principes sei
 ores iuuenes virgines mariti et
 mulieres et omnis status secula
 rium personarum spūaliter ifir
 mantur et de bono in malum im
 mutantur. **Constat** q̄ ecclesiasti
 cis a dyabolo per peccatum spo
 liatis seculares solent malo exē
 plo eorum faciliter desolari et a
 v̄tutū tramite imutari. **Psā. xxiiij.**
Sicut populus sic sacerdos. **Dicit**
 consequenter ibidem q̄ princeps
 tributoy missus a rege venit iberu
 salē et locutus ē eis verba pacifi
 ca in dolo et crediderunt ei. h̄ aut
 infra urbem receptus fuisse irru
 it repente in ciuitatem et pdidit
 populū ex israhel et accepit spoli
 a ciuitatis et succendit eam igni
 et destruxit domos ei⁹ et muros
 eius in circuitu et captiuas dux

it mulieres et natos et pecora pos
 sederunt et facta est iberusalē bi
 tado exterorum et facta exēta a
 semine suo et nati eius derelique
 runt eam: sanctificatio eius deso
 lata est dies festi eius cōuerfi sūt
 in luctum: sabbata ei⁹ in obpro
 brium: honores eius in nichilū
 s̄m gloriam eius multiplicata ē
 ignominia eius. **Moralit** iber
 usalē est anima ad quā iniquus
 princeps id est dyabolus p̄ tēp
 taciones se applicat et sibi in do
 lo sub specie boni mala suggerē
 do loquitur ita q̄ quādoq; p̄ ma
 las complacencias et cōsensus fi
 bi credit et eum recipit et admit
 tit sed statim postq̄ ciuitatez mē
 tis p̄ peccatum mortale intraueit
 repente p̄ vidorum amuluz su
 per ipsam irruit et populum id
 est potencias et consensu⁹ destru
 it: spoliaq; virtutum diripit mu
 ros discipline scilicet regularis
 in ea destruit et igne cupiditatis
 eum cremat et comburit id ē bo
 nas affectiones: natos eius id ē
 viriles opaciones ab ipsa capti
 uat penitus: pecora vero id ē bes
 tiales motus ibi possidet atq; nu
 trita sic fit q̄ ista a suo semine id
 est a bonis virtutibus fit extera
 alteri populo scilicet vicij⁹ fit sub
 iecta. **Nam** sanctificatio sue de
 uocinis desolatur festiuitas spūa
 lis gaudij contristatur sabbatū
 quietis mentis sollicitudimbus
 conturbatur et sic honor sue spi
 ritualis et rationalis cōditionis

in nichilum cōputātūr et sic gloria quā aīa habuerat ante peccatū in ignoīam cōmutat̄. **Tren.** p̄o. In circuitu eius hostes eius facta est iherusalem quasi polluta mēstruis. **F**atuū est igit̄ talem hospitē rēdere et cordis nr̄i ianuas p̄ consensū tali principi aperire. **¶** Vel dic mistic̄ q̄ iherusalem significat ecclesiam p̄nceps ambiciōsū. **I**sta ē ei veritas q̄ ambiciōsus in dolo verba pacifica loquit̄ seip̄z mēte dissimulat vt ingressus sibi pateat et ad statū placōis interius intra ecclesiam admittatur s̄ quādo se videt introductū et ad prelacōis officium sublimatum in statu et officio confirmatū. statim solet contra subditos per rapinas et exactōes irruē. populū subditorum perdere. spolia et diuicias huius ciuitatis cumulare: muros ciuitatis. i. libertates et priuilegia irrumperē: ignē crudelitatis vbiq; accendere. mulieres et natos. i. inferiores personas et simplices scandalizare et a statu grē captiuare: pecora vero. i. carnales personas seā accipere. **E**t sic ista ciuitas siue ecclesia a semine suo. i. ab omnib; filiis suis extera efficitur in q̄tū nullus compatriota vel grē filius in ei; beneficijs et officijs p̄mouetur. fitq; h̄itacio exterrorū in q̄tū isti plati ibi introducūt multitudinē sanguineorū et opatorū suorū. **Tren.** q̄rto. **H**ereditas

terre v̄rsa ē ad alienos: domus nr̄a ad extraneos. **S**ub tali igit̄ principe sc̄ificacio deuociōis sabbatū et festū q̄etis et cōsolaciōis hōz dignitatis et p̄mociōis et vt breuiter concludat̄ tota gl̄a cōmutat̄ in ignoīam vilitatis et cōfusiōis. **Tren.** ij. **O**bliuioi tradidit dominus s̄ion festiuitatē et sabbatum. **¶** Qz p̄ certo q̄tū sub bono prelato vel principe ecclia vel patria cōsolat̄ tm̄ sub malo ambiciōso raptore cōfūdīt t̄palit̄ et spūaliter desolat̄. **¶** Vñ apo. xv. ij. **Q**uātū glorificauit se in delictis tantū date ei tor̄mētū. **¶** **S**equit̄ ibidē q̄ p̄ milites regis antiochi desolata et vastata ē iherusalem. ciuitatem dauid. i. arcē s̄ion cōperūt et eā turrib; et muris munerunt. et constituerunt ibi gentem peccatricem viros iuquos et conualuerunt in ea et ibi posuerunt arma et escas et cōgregauerūt spolia iherusalem et posuerūt illic et facti sunt eis in laqueum magnum et insidias et cōstaminauerunt sanctificationem et fugerunt inhabitatores iherusalem propter eos. **¶** **S**ic vere antiochus. idest diabolus et milites sui vastata ciuitate iherusalem inferiori et subiugato prius statu secularium laycorū et per diuersa peccata et vicia multipliciter dissipato: arcē s̄ion idest statum bonorum et religiosorum sibi mistic̄ et spūaliter dedicauerunt. et etiam

eam sibi habitationem fecerunt
Ibiq; ad literam posuerunt gen-
 tem peccatricem que pre ceteris
 hodie in ecclesia ad literaz cōua-
 lesunt. et in terrena prosperitate
 proficiunt atq; crescunt. quia se-
 pe fit q; in mundo id est ecclesia
 illi qui sunt iniquiores sunt diui-
 cius pleniore **Jer. xij.** Quare i-
 pij prosperantur et bene ē omni-
 bus qui preuaricantur. **I**psam
 q; arcem id est ecclesie statuz spo-
 lijs iberusalem. i. diuicijs secula-
 rium ditauerunt. escas id est deli-
 cias et comessacōes: arma id ē
 pompas et lites ibidē introdux-
 erunt et ipaz muris turribus. ca-
 stris et domib; omib; q; pom-
 pis et fasibus accinxerunt. Sed
 reueā ista prospēta tpalis sibi
 p dyabolum procreata nō cedit
 sibi ad virtutū augmentacionez
 sed pot; ad iniquitatis accumu-
 lacionem. quod patet in hoc qd
 sequitur quia qui constituti sunt
 in arcē id est multi moderni eccle-
 siastici fuerunt hodie in laqueuz
 et in insidias aliorū. quia ipsi p
 fraudes et malicias ipsorum ali-
 is insidiantur et p male vite sue
 scandalum alij peunt et scanda-
 lizantur. **E**t quia sanctificationez
 ecclesie per luxurias suas cōtami-
 nauerunt ideo habitatores ibe-
 rusalem id ē ipsi ciues ecclesie in-
 ferioris scilicet secularis a statu g-
 tie per istorum maluz exēpluz l-
 ab amore ecclesie fugere cōpro-
 bantur. **E**t breuiter ista ē veritas

q; mali ecclesiastici sūt hodie p-
 pui milites dyaboli. et in statu
 ecclesie est hodie sua speciali h-
 tacio et aliorum illaqueacio et de-
 ceptio **Unde osee v. dicitur Audi**
te sacerdotē domus israhel **Uaq;**
us facti estis speculationi. et sic
rethe expāsum sup thabor. **An-**
tiochus rex scripsit et ordinauit
p totum regnum suū q; omnis
popul; vnus esset et q; vnusq;
q; legem suam et patrū suorum
dimitteret et legem ipsi; scilicet
ydolatriam custodiret **E**t q; con-
 tinuo occideretur si quis hys ius-
 sionib; contrairer. **M**ulti igitur
 iberusalē legem dñi dimiserūt. a
 regijs iussionib; paruerūt. prece-
 pit igit; rex edificare aras a tem-
 pla a ydola sacrificari carnes su-
 illas et pecora cōia. et reliquere
 filios suos in carceribus. et cōin-
 nai animas eorū in imūdicijs
Et qui sacrificā reueret more-
 ret. **Abominandū ecā ydolu;**
sup altare domini edificauit an-
tiochus vt ibidē demonijs imo-
laretur vbi dño fuerat imolatu;
a preposuit principes populi q;
hoc fieri cogerent. qui filios isra-
bel in abditi; effugerunt. alij at-
ianuas thura et sacrificia incen-
derunt. Libros legis dñi cōbuste-
runt. et quoscumq; lege; dñi ser-
uantes a libros legis habentes
inuenire poterant occiderunt. et
libros continētes lege; ydolo;
illuc de grecia transtulerunt. et
eos qui cācēdebāt pueros suos

Mathab.

trucidabant. et ante domos pueros a ceruicibus matrū suspendebant. **S**ic vere dyabolus iniquus sūme cupit q̄ lex sua ab omnibus teneatur. et q̄ vniuersę generacōes leges suas dimittētes legi natuē et diuine gracie renūtiantes vnus populus ē p̄borū efficiatur et eidem ab omnibus famuletur et nititur q̄ in ciuitate iberusalem idest in conscientia a cuiuslibet fidelis et in ecclesia aras et templum suum faciat et q̄ ibi ydola diuersorum viciorū erigat et q̄ carnes suillas. idest vicium carnalitatē ibidem offerendas inducat. q̄q̄ nullus filios suos. i. affectus et opaciōes suas a suis supfluis vicijis arcādāt. sed potius seipsum et per luxuriam et auariciam coinquinat et in immundicijs viciorum viuat. **Ps̄a. vltimo. capi. Anima eorum in abhominacionibus delectata est. zc.** Igitur iste iam in tēplo ecclesie abhominanda ydola abhominacionis. idest malos ecclesiasticos et prelatos super altare dignitatum et officiorum constituit et erigit qui scilicet abhominabilis vite sunt et desolacionem locorum faciunt et inducunt. **Jeremie tricesimo secundo capitulo. Posuerunt ydola sua in domo in qua inuocatum est nomen meū. Jam libros diuine legis idest scientiam theologicam de iuda et iberusalem. i. de eccā destruit et libros suos**

.i. luētias scientias imittit. **Jā** nullos pueros. i. nullos fideles arcūmādi a supfluitate viciorū p̄mittit. q̄nimo illos qui libros diuine scie habēt scz viros sciētificos. isto ēē q̄ pueros cācādūt .i. illos qui corrigendo alios a carnis voluptate purificāt ipugnat tribulacōibus et affligit p̄ncipes suos. i. hereticos et scelerū p̄onos ibidē collocat p̄ quos fideles ad hec nephanda opa inducūt multipliciter et ipellit. **Sic** igitur fit q̄ ista iberusalem nostra eccā multipliciter desolatur. et crescentibus vicijis virtutibus denudatur et legis dīne cultu cēstāte ibidē dyabolus p̄ vicia colit.

Jer. viij. In desolacōe erit t̄ra zc.

Qum apparitore s̄atiocini remissent in ciuitatē modin et populum ad cultum ydolorum cogerēt primo ante omnia aggressi sūt mathathias pro eo q̄ sacerdos erat. et inter alios erat solēp̄mor p̄sona spēabant em̄ q̄ isto ad idolatriam inclinato alij facilius obedirent. **Unde dicunt illi Princeps magnus et solempnis es atq̄ clarissimus es in ciuitate hac ornatus filijs et fratribus. Igitur accede prior et fac iussu regis et eius beneplacitū et eris tu et filij tui inter amicos regis et magnificatus auro argento et muneribus. Verūtām mathathias fortit̄ restitit et legē d̄m relinquere noluit quinimo zelo dei accēsus**

ydolum quod fecerant dissipavit
 et quendam iudeum qui ad imo-
 landum coram omnibus accesser-
 at ac apparitorem etiam regis qui
 alios imolare cogebat super alta-
 rem peremit et tandem collectis secum
 socijs et amicis ad montes et ad
 desertum confugit et quicquid ha-
 bebat in civitate reliquit. **S**ic
 mystice loquendo quando dyabo-
 lus rex inferni mittit satellites su-
 os scilicet inferiores demones ut
 vndique cultum ydolorum id est vi-
 ciorum suscitent et ad hoc homi-
 nes commoveant suis temptati-
 onibus et impellant ante omnia
 mittunt mathathiam id est bonos
 prelatos et sacerdotes id est cla-
 riores et discretiores et superiores
 personas decipere et domis et pre-
 cibus ad peccata allicere ut per malum
 illorum exemplum possit alios fa-
 cilius superare. **Ter. Regum xxij.**
Non pugnabis contra quempiam
 sed contra regem israel. Nam
 sicut ponit hic stephanus de logo-
 thomia dicit falco prima gruem
 primo invadit: sic dyabolus ad
 temptandum prelatos et clericos
 primo accit. **Primi Regum vltio**
Totum pedus prelij reversum est
 in saul regem. Sed iste debet forti-
 ter resistere: legem domini non relin-
 quere sed potius ydola viciorum
 pro viribus in civitate ecclesie des-
 truire et iudeos id est subditos et
 imolantes punire et ipsos dya-
 boli satellites superare et spiritualiter
 occidere et relictis illis que in ci-

uitate mundi habet scilicet affec-
 tum terrenorum bonorum debet
 in montem et solitudinem paradi-
 si per affectionem et contemplatio-
 nem fugere et ad hoc ipsum alios in-
 vitare. Qui dominus est inquit sequa-
 tur me. **Psalmus ij.** Venite ascenda-
 ad montem domini. **H**ic habes quod
 cum multi filii israel ascenderent
 in solitudinem et montes ne faci-
 ficarent ydolis que iam in valle
 et civitatibus colebantur se abscon-
 derunt in abditis et speluncis. Sa-
 tellites autem antiochi constitue-
 runt eis prelium sabbato ad fines
 quod non se defenderent cum ipsis ar-
 ma sumere in sabbato non licet
 Ipsi ergo se non defenderunt nec
 arma contra hostes sumpserunt
 et sic usque ad mille animas traditi
 fuerunt. **Mathathias autem**
 et sui proposuerunt in sabbato
 arma sumere et contra hostes de-
 fendere se viriliter. **U**llud potest alle-
 gari contra religiosos qui de ci-
 uitate mundi et de valle terreno-
 rum exeunt ad montem perfectionis et
 gradum ascendunt ecclesiasticum
 et in caucernis religionis mittunt
 se abscondere et ab ydolatria et
 cultu viciorum que in mundi ci-
 uitate coluntur immunes et liberi
 esse se credunt facientes illud. **Ge-
 nesis xix.** Non stes in omni circa
 regione: sed in monte saluum te-
 fac. Sed reuera demones ipsos
 ibidem temptacionibus insequuntur
 et in diebus sabbatis .i. in ipsa que
 te contemplacionis et in montibus

Mathab.

perfectiōnis et spelūcis religi-
ōnis contra eos preliantur Qui
q̄a arma bonoꝝ opm nō sumūt
nec loca occulta sc̄q̄ corda oppi-
lant a malis desiderijs nec clau-
dunt nec contra hostes viriliter
se defendūt. iō ipsi qui ī ip̄o mū-
do non perierāt in religiōis vel
p̄fectiōnis apicē vicijis pereunt
et succūbūt. fatuū igit̄ fuerat il-
lis ad montes istos fugere. mi-
si vellēt se fortiter armis bono-
rum operum defensare. sed t̄ue-
ra non sic mathathias ⁊ filij eius
.i. non sic boni et prudentes re-
ligiosi et clerici quia isti in istis
montibz et spelūcis viriliter bo-
noꝝ arma sumunt et seip̄os vi-
riliter resistendo defendunt et i-
bi non peunt vel delinquūt nec
periculum dampnaciōis incur-
runt. **¶** Vel dic q̄ dies sabbati si-
gnificat festa in quibz dyabolus
contra hostes fortius insurgit.
pro eo q̄ eos vagos et ociosos
cognoscit quia tunc arma bono-
rum operum non assumunt sed
potius ocijis ludis et leticijs in-
tendunt et ideo temptati a dya-
bolo facilius succumbunt. Tre-
noꝝum secundo ca. Vocasti quasi
ad diem solempnem qui detērit
me in circuitu. Boni tamen pp̄-
ter sabbatum non cessant arma
bonorum operum assumere. et
ideo nec hostes eos p̄ temptaci-
ōnes audēt inuadere. vel si iua-
dant. solent contra eos fortiter
dimicare dicētes illud marci ter-

cio. Utiqz licet in sabbatis bene-
facere. **¶** Legitur de mathathia
q̄ ipse et filij sui adiūctis sibi il-
lis qui voluntarij erant in lege.
et fugiebant a malis. magnum
exercitum collegerunt. et viros
impios percusserunt pueros in
circumcisos circumciderunt. fili-
os superbie sūt persecuti et aras
quas fecerunt ydolatre destruy-
erunt tandem vero moriens fili-
os suos instruxit et eos ad pu-
gnandum pro legibz salubriter
erudiuit. **¶** Mathathias autē
qui interpretatur a deo datus si-
gnificat bonum prelatum et su-
perioꝝem a deo datum et p̄mo-
tum et non a carnis affectione.
ambicione vel simonia vel laico-
rum potētia promotum. Ad
hebreos quinto capitulo. **¶** Ne-
mo assumit sibi honorem. nisi
qui a deo vocatur sicut aaron. et
cetera. Talis igitur debet viros
deuotos et in lege dei voluntari-
os sibi adiungere et eos in con-
silijs et beneficijs secum habere.
¶ Unde ecclesiasti nono capitulo
dicitur. Viri iusti sint tibi conui-
ue. et cetera. **¶** Impios viros de-
bent persequi et punire ⁊ de me-
dio tollē. i. circūcisos vero. i. car-
nales supfluitatibz morū ⁊ diui-
ciarum onustos debet corrigē-
do circumcidere. **¶** Aras vero ydo-
loꝝum. id est auaros et luxurio-
sos in quibus scilz semperviget
ignis cupiditatis et carnes car-
nalis voluptatis. thus superbie

et fumus vanitatis debet destrui
et tandem filios et subditos suos
debet instruere et ad dimicandum
si sit necesse pro legibus animare
dicendo illud infra tercio **Ac**cingi
mini et estote filij potentes etc.

Surrexit iudas machabeus pro patre suo et iuuantur eum fratres sui et dilatauit gloria populo suo. Induit se lorica sicut gigas et succurrit se arma bellica et protegebat gladio suo castra. filius factus est leoni in operibus suis et sicut catulus leonis in venacione rugiens persecutus est inimicos perscrutans eos pambulavit ciuitates iudee et congregauit peuntes et nominatus est usque ad nouissimum terre et repulsi sunt inimici pro timore eius et omnes operarij iniquitatum conturbati sunt. In istis uerbis recte ponitur exemplar et regula cuiuslibet boni principis. Judas enim interpretatur confitens vel glorificans. machabeus interpretatur ingeniosus protegens et percutiens quia reuera bonus prelatus vel princeps debet deum laudare prudens et circumspectus subtilis et ingeniosus esse innocentes protegere pestilentes percutere gladio iurisdictionis spiritualis vel temporalis gladio feruentis orationis cordialis debet castra sibi subiecta id est territorium suum et ecclesias tantum bona que personas protegere loicam iustitie accipere arma bellica virtutum induere ut sic possit gloriam

et prosperitatem sibi populi subiecti dilatare **Eze. xxviii.** Tu cherub extensus et protegens. Vnde istis dicitur illud **Epb. vi.** State succincti lumbos vestros induite loriceam iusticie debet etiam esse similis leoni audacter ardua aggrediendo et propter nullum quantum cumque magnam ab executione iusticie tepescendo sicut catulus leonis debet rugire altissime predicando et sic iniquos debet persequi ipsos seueriter puniendo et eos debet perscrutari et inquirere diligentissime examinando et ciuitates ad literam pambulare subditos visitando et iusticiam faciendo **ps.** Perambulavi in innocentia cordis mei **Et** sic talis iudas potest dici ille de quo dicit **Pro. xxx.** Leo fortissimus bestiarum ad nullum pauebit occursum **Et** reuera si nostri principes tales fuerint tunc preteritio eorum inimici sui tam temporales quam spirituales repelluntur et ab eorum presentia et iusticia terrebuntur operarij iniquitatis formidabunt pereuntes scilicet pauperes et tribulati qui iniuriam patiuntur ab alijs defendunt et congregabunt et ipsi pro fama perpetua quam acquirunt ubique nominabuntur. **Idem** est verum quando in vno loco est iustus iudex vel prelatus prudens et seuerus omnes mali generaliter timent eum **Osee vndecimo.** Leo rugiet et formidabunt filij matris. ipse vero acquirit nomen perpetuum et iocundum **Ecc. xv.**

Mathab.

Nomine eterno hereditabit il-
lū dñs. et pali. xiiij. Diuulgatū
est nomē dauid in cūctis regioi-
bus Verūtāme aduerte qđ dcm
ē qđ frēs eius iuuabant eū quia
quilibet bonus frater canonicus
vel subditus debet superiori col-
laborare et eū spiritualiter p ora-
ciones et noiatus tpaliter p ob-
sequia et subuencōes benigniter
adiuuare quia dicit puer. xvij
Frē qui adiuuat a frē qđ ciuitas
firma Cuius tamē sepissime fit cō-
trariū qz confratres et subditi li-
bentius laborant quādoqz ad su-
periorē suū cōfūdēdū qm ad eū
adiuuandū p periculum em i fal-
sis fratribus Prime ad cor. xi. C
Judas pugnat contra apolloiū ip-
sū occidit et gladiū sibi abstulit
et qm diu vixit in ipso gladio
semper pugnat et hostes suos
debellauit. tādē serō princeps si-
cie cōtra eū applicuit. quē iudas
gladio supauit. Illud potest
expom sic Appollomius qui iter-
pstat mirabilis. mūdū figt. qui
in cordibz fatuozū vt pulch et
mirabilis rutilat gladius ei? cū
quo ipugnat peccōres ē ipse? p-
peritas: serō qui interptat prin-
ceps meroris. ē dyabolus. qz p-
cto iudas q interptat cōfites d-
pō mūdū p cōtēptū vicē et gla-
diū eius. i. mūdi pspertatē qđ
fit terribilis labilis et deceptibi-
lis per cōsideracōem accipē. et sic
i isto gladio. i. hac cōsideracōe me-
diante poterit serō pncipē dya-

bolū supare Hic dicit qđ popu-
lū videt p plū serō et multitudie
sui exercitus incept dubitāe de
victoria. sed iudas dux eozū ice-
pit huiōi sermonibz eos cōfor-
tare. facile ei ē multos cōcludē i
manibz pauoz nec ē dīa apud
dominū auxiliari in multis vel
in paucis qz non in multitudie
exercitus potestas belli: sed de
celo fortitudo est Illud appli-
ca contra illos qui in multitudie
exercitus gloriant. et qđ victori-
a magna depēdet ab occulta dei
ordinaōe non a militum forti-
tudine cuius signum est qz ple-
rumqz fortiores a debitoribus
vincuntur. et plures a fortiori-
bus superantur. Vel si vis dic
quomodo si imbecilles et timidi
de suis viribz desperātes formi-
dant dyabolum et viciorum ex-
ercitum. qui fortis est et multi-
plex inuadere. Judas idest bo-
nus dux et predicator debet eos
ad sperandum in domino. et in
dei auxilio ammare et ad non ti-
mendum diaboli potestātē iui-
tare dicendo illud secundo pali.
xx. Nolite tēre hāc multitudi-
nē. zc. Aduerte qđ filij qđ erāt
in arce iherusalem erant duces
eozum qui remebant contra eā
Sic vere hodie sepe fit qđ illi qđ
tenent arcem et apicem digni-
tatis in iherlū. i. in eccā duces et
adiutores sunt tūānorum et p-
cipum qui militant cōtra eam qđ
a ipsis dant decimas et libtatē

notendi et populū ecclesiasticū
 deprimendi. Unde subditi possūt
 dicere illud **Cant p̄mo** Filij ma
 tris mee pugnauerunt cont̄ me
 quod de pditoribus potest dici
 qui in terra ī qua habitant extra
 neos hostes itroducūt. **Cum**
 plures duces antiochi scilicet ni
 chanor et gorgias et alij congre
 gassent se ad preliū contra iudā
 in multitudine copiosa factum ē
 q̄ idem nichanor de victoria fu
 tura presumens pro negotiatoi
 bus maritimorum ciuitatū mit
 teret vt filios iuda iphis precio
 venderet. cum victoriā habuisset
 p̄mittebat enim septuagita mā
 cipia iudeorum futura p̄ talento
 argenti de p̄cio et captiuitate futu
 ra iudeoz p̄mittebat se supplere
 duo milia talentoz que singu
 lis annis antioch? dabat p̄ tri
 buto romans. Verūtānē nutu
 dino cōtrariū factū ē quia duces
 reges et eorū exerāt? copiosi a
 iuda et suis fuerūt victi et multi
 occisi et alij turpiter fugati. Ne
 gociatores vero qui pro emēdis
 iudeis venerant fuerunt ab iph
 suis pecunijs quas portauerant
 spoliati. Illud enim ponit̄ hic ij.
 mach. viij. Illud applica cont̄
 p̄sumptuosos milites qui pauci
 tatē hostiū vilipēdētes et in suo
 rū multitudine et fortitudine confi
 dētes victoriā sibi p̄mittunt et
 iā esse de infortunio certū credūt
 Unde quādoq̄ fit q̄ suos hostes
 anq̄ eos vincant alij? v̄dūt q̄

eorū tra? alijs distribuūt nō adū
 tētes q̄ q̄nq̄ cōtrariū de? ordiat
 q̄ nō multitudine bellatoz h̄ in su
 o bñplacito victoriā admistrat
Sic igit? sepe fit q̄ illi q̄ p̄suebāt
 vincere supant? et q̄ alios sperāt
 emere ab eis spoliant? qd̄ vtiq̄
 tunc accidit q̄ illi pauci ad dei
 recurrūt auxiliū et de deo nō de
 se p̄sumūt illi multi ī supbia pl?
 cōfidūt. **Nō** det̄ q̄s q̄ntūcūq̄ for
 tis et potēs sibi victoriā p̄mitte
 re h̄ p̄ci? hostes suos q̄q̄ pau
 pes et hūiles formidat? qz sicut
 ille dicit? Inimiciū q̄uis hūilē do
 cti ē t̄ere. Ideo ad rep̄mēdā pre
 sūp̄cōnē taliū dē p̄mo **Reg. xx.**
Nō gloriēt? accēt? eā vt discinc
 t? a b qz d̄z ea. p̄cedēt? qz facile
 ē apud deum multos in manu
 paucoz cōcludi. **Vel** si vis alle
 ga contra illos qui gloriātur de
 infortunijs. aliorū tribulaciōes
 estimant consolaciones et eorū
 grauamibus et dampnis spe
 rant ditari mercimonijs atqz lu
 cris. quib? sepe fit q̄ in eodē ne
 gocio. vñ alioz p̄iudiciū sperāt
 vilitatē acquirit? a misericā sicut ad
 lēam erat de istis mercatoribus
 qui vbi in alienis miserijs spera
 uerunt lucrū consecuti sūt p̄iudi
 cium et dāpnū. **Pla. lix.** **Exspe**
 uim? lucē et ecce tēbre.

Qum filij israhel viciissent
 nichanorē et ptolomeum
 p̄ncipes antiochi q̄s vna
 cum gorgia licias miscāt contra
 eos. gorgias adhuc ex diuerso

Nacholi.

stabat qui ipsos inuadē pponē
bat **Q**uod aduertens iudas di
xit filiis israhel **N**ō cupiscatis
spolia qz bellū adhuc cōtra nos
est **G**orgias em̄ et exercitus ei?
p̄pe nos ē. h̄ state p̄pe inuicem
cōtra inimicos vr̄os et expug
nate eos. et post h̄ sumetis spo
lia. **Q**d et factū est qz p̄o gorgi
ā vicerūt et fugauerunt demum
vero ad diripiēda spolia redie
runt. inter que aurū et argentū
iacinctum et purpuram et alias
opes maximas inuenerunt. **I**
Isti igitur tres hostes quos li
fias idest dyabolus cōtra nos
mittit mundū carnē et dyabolū
significāt q̄ in hac valle miserie
fideles fatigant ptolomeus qui
interpretat̄ ad mensurā duct̄ car
nē seu corp̄ sign̄. q̄ finaliter ad
mensurā deducit̄. quādo infra se
pulchrū deducit̄ et artat̄ **Isaie**
xxiiij. **E**xtēdet̄ sup̄ eū mēsurā.
vt redigat̄ ad nichilum **N**icha
noz idest q̄ interpretat̄ stans luē
na significat mundum qui fatu
is videt̄ stabilis et lucēs et moē
lucerne oculos mentis debilitās
et obfuscans. et tamē isto^s quos
offuscāt allidēs. **U**nde ista ē illa
luēna de qua dicitur **Luce vnde**
amo. **V**ide igitur ne lumē qd̄ ē
in te tenebre sint. **G**orgias aut̄
qui interpretatur precisio luctan
tium significat dyabolū q̄ lucta
tores. i. mundi crudeles et tiran
nos finaliter prefcindit et pro
stermit de quo potest expoī illd̄

genesis tricesimotercio **E**cce vir
luctabatur cum eo vsq; ad maē
qui tetigit femur eius et statim
emarcuit. **I**sta est veritas q̄ iu
das et sui idest aliqui fideles ec
clesie in dominum confitentes.
quandoq; ptolomeum et micha
norem. idest carnem et mundū
superant per castitatem et con
temptum et de isto fortiter vic
torisant. vt quia statim religi
onis et penitentie subintrāt. **S**
quid. **P**ro certo gorgias dyabo
lus adhuc latet qui istos filios
in castris mundanorum bonoz
non inueniēs h̄ ea reliquisse cō
periens in montib; supbie que
rere incipit. in quantum quos p
luxuriā et auariā non potest
vincere p̄ superbiam superat̄ p̄
sumit. **I**stis igitur debet p̄dicai
qz spolia illorum quos occiderūt
non cupiscant. sed potius con
tra gorgiam dyabolum qui con
tra eos latet preliaturos se pre
parent. et contra eum per pseue
rantiam stent et p̄ bona opa di
miceant. et postea obtenta victo
ria post hanc vitam spolia pa
radisi tuti inter se diuidant. **I**lla
enim spolia que possunt haberi
ante plenam victoriam. scilicet
bona mundi non debent a fideli
bus et maxime a religiosis cō
cupisci. ne forte dum ad ista bo
na colligenda vacarent. contin
geret eos a gorgia diabolo per
auariā trucidari. quia sicut di
cit̄ **Proverbiorum xvi.** **M**elior est

nunc humiliari cum mitibus quod di
uidere spolia cum superbis. Sed
ista spolia que post hanc victori
am consummatam prout hominum
bona glorie paradisi a bonis concu
piscuntur et tunc ab eis lete et tu
te poterunt adipisci **Psalmus .ix.** Ex
ultant victores capta preda qua
do diuidunt spolia Et tunc inueis
etur ab ipsis aurum id est clara vis
io et eterna sapientia: argentum
id est diuine laudis dulcis reso
nancia Incinctus id est celestis in
mensitas et permanencia: purpura
id est ardens et ignea caritas et a
midia: opes multe id est bonorum
abundancia .ij. mach .viij. Post
sabbatum id est in superabundantia
resurrectionis et non modo debi
libus viduis diuiserunt spolia.
Volens Judas purificare tem
plum quod ab antiocho fuerat
pollutum et iniectis ydolis super
altare ipsius maculatum et sacri
ficijs factis et libatis demonibus
inquinatum elegit sacerdotes si
ne macula voluntatem habentes
in lege domini vt mundaret san
cta et transtulerunt lapides con
taminacionis scilicet ydolum quod super
altare posuerant in locum imu
dum. **Sic** vere iudas dux belli
.i. papa vel episcopus videns tem
plum ecclesie ab antiocho id est
a dyabolo pollutum et altare .i.
statutum ecclesiasticum ydolum id
est vicijs inquinatum immundis
sacrificijs id est imundis opeibus
ibidem demonibus id est ad sugges

tionem demonum sacrificatis at
que factis multipliciter defedatum
debet sacerdotes sine macula id
est mundos ministros querere
qui legis diuine id est fidei et sa
cre scripture sint emuli quos ibi
dem debet ordinare et in ecclesia
preficere vt possint imundicias
viciozum de ecclesia abstergere
et mundare dicens illud **Psalmus**
primo. Lauamini et mundi esto
te: lapides vero contaminacionis
id est personas imundas et pecca
tores et inutiles que more ydolo
rum sunt ignare in deuote desuper
altare .i. de ecclesie dignitatibus
deponere et in locum imundum
et in statum infimum collocare
Judas cum mundaret templum
domini et videret quod altare pollu
tum erat pro eo quod super illud
positum erat ab hominibus andum ydo
lum et sepius demonibus imola
tum deposuit illud de loco suo et
loco eius lapidibus integris alta
re nouum construxit super quod sa
cificia domino imolari manda
uit. lapides vero depositi altaris
decreuit ad partem ponere quo
usque propheta dominus surgeret qui de ip
sis iuberet aliud ordinari. Videbat
enim quod sine scandalo stare illud non
poterat altae ex quo super illud deo
nibus oblatum fuerat quia illud non
poterat ab illa macula sine infama
aliqua qualiter mundari nec sine
scandalo posset in eo domino
immolari. **Ista** possunt alle
gari contra infames ecclesiasticos

qui reuera si contingat altare do-
mini idest aliquem prelatū. vel
ecclesiā in enormitate criminum
pollui et ydolo abhominādo scz
peccato luxurie heresis vel simo-
nie substermi et sacrificijs demo-
nū. i. malis operi bō macula di-
gnus ē a statu suo p inuidiam.
i. p papā vel superiorē depomi.
et ad ptē. i. ad statum p uatū et
infimum constitui et alius inte-
ger et nouus v̄tutibus innoua-
tis loco ipsius subrogari **Leuiti.**
xxvi. **N**omis supueimentibz ve-
tera proijcietis. quia dato q ali-
quis ecclesiasticus qui aliquā publi-
ca c̄mina commiserit p penitentiā
ā possit mūdari nūq̄ tamē scā-
dalū seu nota ipsius ifamie quā
incurrit potest ab eo āplius se-
pari: nisi forte post odignam e-
mēdacionē ex responsō ppbe.
i. ex dispensacione ppbe cōtin-
gat aliud ordinari. **I**nde est q
ezechiēl xliij. sacerdotes illos q̄
idolis imolauerunt phibet mi-
nistrare. cōcedit tñ ipsis q pnt
edituorum et ianitorum officiū
exercere. **D**ato q peccatum tali-
um p penitentiam tollatur. ifa-
mia tamen nō faciliter abroga-
t̄. **I**deo ipsis sublati alius appo-
natur. **A**d heb. x. **A**ufert p̄mū:
vt sequens statuatur. **H**ic dicit̄
q iudas et sui vidētes sanctifica-
cionē desertam altare pphanatū
portas exustas in atrij virgul-
ta nata. pastoforia dirupta plā-
xerunt et ipso cinē sup capiti

bz suis ad dominū lacrimabiliē
clamauerunt. **E**t primo illa que
erāt intrinsecus intra domū. edē
q̄ et aīa sanctificauerunt nouū
altare de lapidibz ad filitudinē
prioris ex lapidibus edificauē-
runt. vasa sancta noua fecerūt
candelabrum mensam et altare
incensū in templum posuerunt
incensum super altare. panes su-
p m̄sam lucnas sup candelabrū
ordinauerūt: velū appenderūt sa-
crificia obtulerunt et templum
prophanatum dedicauerunt. et
faciem templi coronis aureis or-
nauerunt. pastoforia destructa
repauerūt ianuas in eis posue-
runt. et sic cum ingenti leticia de-
dicionem templi in sequenti an-
no eodem die quo prophanatū
fuerat celebrauerunt. **S**ic vere
dico q quando iudas et sui id-
est papa et cardinales et sancti
cristi fideles vident sanctificatio-
nem vniuersalis ecclesie per vir-
tutum sterilitatem desertam. et
a bonis et honestis personis vi-
duatam. et quando considerant
q porte eius idest prelati. per
quos intratur per auariciam sūt
exuste. altare idest viti religiosi
in quibus thūs orationis et de-
uocionis redolere debet: per lu-
ruriam sunt prophanati. atria
idest seculares clerici. virgultis
idest virentibus et crescentibus
carnalibus affectionibus nepo-
tum. et malorum familiarium
turbis sunt pleni: pastoforia. i.

seculares. qui alios habent p ele
 mosinas a tpaes subuencone
 pascē. sūt disrupti. a diūb vicijs
 destructi sūma pnt apassione tē
 tari et istam ruina m vniuersalez
 lacrimabiliter lamētai quia iux
 ta lamentacionē **Jerē. Tren. ij.**
¶ Videtur q cogitauit dñs dissipa
 re murū filie syon. **¶** Iuxitq ante
 murale et desyre sunt in teriā por
 te eiu. **¶** Ideo pro certo summe de
 bent isti superiores laborare et cuā
 re q ista sanctificacō reparet et
 q virtutes quas inde antioch?
 idest dyabol? abstulit iterum re
 staurantur. **¶** Ponantur igitur ibi
 vasa noua idest psonē virtutib?
 in nouate: altare sacrificorū id ē
 boni actiui qui sacrificia bonorū
 opey deo offerūt aut altare incē
 sorū idest boni contemplatiui q
 thus oracionis deo incendunt:
 candelabrū luminis id ē viri dis
 creti et sciēfici q alios doctrinis
 et exemplis edificōent a erudiant
 mensa pposicōis id est viri misē
 ricordes. qui panes a elemosias
 deo in psona pauperū ministrēt
¶ Velum appensum idest viri mun
 di casti et religiosi qui spe etno
 rū semp pendent. **¶** Tales debent
 prelati in ecclesia constituere. sa
 crificia bonorū opm introducere
 pastoforia disrupta idest pastuz
 elemosinarum ibidē repaē ianu
 as exustas idest prelatos defū
 osos reficere. et sic debent tēpluz
 ecclesie spūaliter renouaē et deo
 nouit dedicare. **¶** Ad ro. xij. **¶** Noli

te conformari huic seculo s̄ tno
 uamini in nouitate sensus vestri
¶ Vel dic si vis q iudas qui inf
 pretatur confitēs idest ipsū con
 fitentē figt quia ille templū con
 sciencie p vicia reformatuz reno
 uat et reformat **¶** Ibi em edificat
 altare holocausti vbi sacrificia in
 cenduntur. idest feruidā dilectio
 nem: altaē incēsi idest odorosā
 oracionem: candelabrū luminis
 idest lucidam discrecionē. mensā
 pposicōis idest elemosinarū lar
 gicionem **¶** Velum appensum id ē
 purā et castā affectionē et sic or
 nat faciē tēpli coromis aureis in
 quātū facieten? itroducit bonā
 auream et coronandā cōuersacō
 nem et sic templum mentis sue
 deo deditat p scītate et deuocōez
 et sacrificia ibidē imolat p bonoz
 opm execuōez **¶** Et dic si vis q
 iste iudas in pncipio quādo vidz
 templū sciēcie sue ab antiocho
 dyabolo p vicia depuātū porta
 sensuū igne cupiditatis exustas
 altare cordis p affectiones inde
 bitas pphanatū et ydolū abhoi
 nandum idest peccatuz mortale
 ibidem sublimatū. pastoforia ca
 ritatis et atrū pietatis dissipatū
 p certo valde debet p contricōez
 dolere. p compunctionē flere. p
 cōfessionē clamare et ad templū
 p penitēciam renouandaz totis
 conatibus anbelare. **¶** Edificat igi
 tur altare ac vt supra **¶** Dñ. i. **¶** Esd.
 decimo. **¶** Domin? deus celi pcepit
 michi vt edificarem illi domum

et merito qz sicut dicit p̄e ad corinthios .iij. Templū dei sc̄m̄ ē qd̄ estis vos. Si q̄s igitur templū dei violauerit destruet illum deus

Hic habes qz milites regis antiochi acceperant arcem sion et ibi in munitione erāt. et in filios israhel q̄ plurimū affligebant q̄nimo q̄n iudas et sui templū mūdabāt ipsos q̄ plurimū ifestabāt. et iō d̄ b̄ qz iudas dū templū mūdait ne p̄plo nocerēt milites ordinauit. mōtē sion p̄ cāuitū muris et turribus vallauit et ne itez calcaretur a gētilibus ibidē exātū ad custodiam collocauit. **S**ic vē qz milites antiochi sc̄i diaboli. i. nri milites p̄ncipes sc̄lāres ab ip̄a arce iurisdicōis tyalis quā occupāt nō cessant iudā et filios israhel. i. platos religiosos c̄ca templū eccl̄e occupatos. diuimode molestāe necē ē qz ipse iudas et sui. i. eccl̄. maū ar̄ta se defendāt milites et stipendiarios hēant et qz domos suas turribus et muris muniant. et cōtra malicias eorū manualiter se defendāt. et sic v̄i v̄i r̄ijciāt et r̄pellāt. Sic eī vidē ad nihil aliud vacāt nri milites officiales et layci p̄ncipes n̄ ad templū eccl̄e et ei⁹ libertate fr̄agē clericos et h̄ cultores affligē et cōtra eos machināta erigē. q̄p̄ iā necē ē eccl̄s cōtra cogitāe. et eorū iurijs p̄ v̄ibus obuiare. et ne nocē valeāt p̄cauē. **P**relatus eī supior d̄z ibi viros. i. p̄sonas v̄

tuosas p̄mouē q̄ possint eccl̄am defendē. **V**el si vis dic moralit̄ qz milites antiochi. i. tēptacōnes diaboli. vel ipsi iferiores d̄ones q̄ sūt milites p̄ncipis m̄ois antiochi. i. luciferi q̄n arcē m̄tis tenz sūme m̄tūt iudā. i. p̄itentē ip̄e dire ne templū sc̄ie sue p̄ p̄niam r̄nouz et ne iferiores officias h̄ templi v̄iz m̄oria volūtate et r̄oz parz et v̄tutibus exornet. q̄p̄ ille d̄z cōtra eos militāe et milites suos. i. feruētes ordēs et cautelas cōtra eos ordiāe t̄ribus tēptacōis et d̄ine iuocacōis et muris seu custodiae clausura sensuū et cāusp̄cōnis cōtra eos munie. v̄tz p̄. xvij. **V**el dic qz milites diaboli h̄ctia sūt q̄ arcē sion quā occupāt. i. sacra scripturā quā corrupte allegāt r̄citātes nō cessāt edificatores templi sc̄i platos catholicos ipugre. et op̄ destructōis eccl̄e i. pedire et iō iudas. i. bonus prelati debet milites idē bonos p̄dicatores cōtra eos ordinaē muris et turribus. i. doctrinis et sc̄orū actōibus se et suā eccl̄am defendāe. et ibi viros v̄bosos et v̄tuosos curatores et visitatores ad custodiam collocāe. **Ps̄. xliij. Sup̄ muros zē.** **V**el allega cōtra malos qui in arce sion idest in eccl̄a sticis dignitatibus dominantur quia isti hodie valde videntur i uiderē h̄ijs qui templum et sanctificationem reparāt exemplis et predicacionibus atqz mūdāt sc̄i bonis predicatoribus eligiōs

catholicis theologis doctoribus ipsos verbis et iniurijs quandoque gauant et in officio predicacionis vel repacionis pmissis ipsos impediunt quia propter se ipsos necesse est quod contra ipsos dimicent atque pugnent et ab eorum malicijs per vitibus se defendant. Illud sepe videmus in claustris siue collegiis quod mali prelati et maiores qui tenent arcem quando videt aliquos bonos subditos qui pro templo ecclesie laborant et ipsas ditare et ornare per suam industriam parant pro certo sibi quandoque inuidet et eos in bonis que faciebant ipsos impediunt et molestant. quia communiter mali prelati magis bonos quam malos impugnant. et quando vident eos prosperari ipsos infestant quia propter sepe fit quod ipsos bonos contra se excitat ita quod contra eos litibus et appellacionibus pugnant etiam in iuris et turab. i. defensionibus adiutorijs se mununt et patet compulsi enim iniurijs malorum superiorum necesse habent contra eos insurgere. Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum sanctum. Vel dic quod ipsi qui sunt in arcibus signant malos principes et balliuos qui quando vident aliquos subditos qui laborant pro templo suo edificando et qui vacant rei familiaris ita quod diuites fiunt et magni statim volunt eos impedire et ab eis emendas et exactiones retorquere quod propter sepe fit quod ipsos compellunt contra se surgere et mouere.

Post multas victorias et prelia iude fit mentio de quodam prelio ubi in terris galaad iudas habebat pugnam contra thimoteum ducem filiorum amon qui cum magno exercitu atque etiam maximo ab altera parte cuiusdam torrentis stabat oppositus contra ipsum ubi est. Thimoteus viso iuda iste fertur dixisse si inquit transierit ad nos iudas perus non poterim? sustinere eum et potens poterit aduersum nos si vero transfretare timuerit et ex altera parte aque castra posuerit tunc nos transiamus ad eos quia poterimus contra ipsos. Quod utique euentus rerum probauit quia iudas statim prior transfretauit et omnis populus post eum bellumque contra thimoteum constanter inijt et ipso victo et multis occasis cetero fugauit. Illud potest allegari pro audacia quod audaces fortuna iuuat quia reuera in factis bellicis in litibus ac in quibuscumque controuersijs prosperari videmus succedere prius et audacibus aggredientibus quam illis qui timide solent retrocedere et preoccupationem hostium expectare. Qui enim timet et retrocedit aduersarijs suis ipsum inuadendi audaciam immittit: quod vero audacter hostes aggreditur seipsum formidabilem representat. Melius est igitur ceteris partibus preuenire quam preueniri et fortunatius inuadere quam inuadi. Vel allega quod quandoque homo potest

Nachab.

sibi ipsi sortem facere. et signū e-
uentus negocij futuri ꝑ pbavit
sibi dare. sicut patet de isto tbi
motheo qui sibi ipsi signū futu-
re victorie sup prioritate trāsita
ꝑposuit. cuius veritatē euētus
negocij ꝑ pbavit. et signū ha-
bes ꝑo reg̃ riiij. sup. vide ibi. **¶**
¶ Vel dic ꝑ iudas dux exercitus
.i. bonus ductor vel prelatus in
prelio cōtra ꝑncipē filiorū amō
.i. contra dyabolū ꝑncipē re ꝑ
bꝑ ꝑriꝑ aquā trāsire. i. ꝑriꝑ de
bet ꝑicula aggredi et ꝑriꝑ hos-
tibus obuiare. ex^m subditis bñ
ꝑꝑandi dare. et eos ad simile ꝑ
uocare. et hoc quia ꝑ certo quā
do ꝑncipēs. i. ꝑlatꝑ ꝑ exempli
dationē ꝑriꝑ aggreditur spūa
lia. populus subditorꝝ eū liben-
ter sequitur et trāsire ꝑ eū et si-
milia bona opa facere ex^o istꝑ
aiatur. **¶** Aquila ꝑꝑuo cāꝑ ad
volandū pullos suos. et sup eos
volitans. Bonus igit dux et ꝑ-
latus debet subditos in bonis ex-
ēplis ꝑꝑedē atqꝝ opibꝑ. vt bo-
nū ex^m subditis possit dare. **¶** Mi-
ch. ij. Ascendit ante eos ꝑādēs
iter. **¶** Iudas fugatis hostibus
suis qui filios israhel qui erant
in galaad destruere voluerūt ip-
sos filios israhel ꝑ eū liberatos
cum omnibus rebus suis et vx-
oribꝑ et natis in terram iuda vt
ibi securius viuerent se cum du-
xit. In via igitur erat iudas ex-
tremos congregans et eos dul-
citer commonens et exhortans

¶ In istis iudas bonis duabꝑ
et prelatis formam tradidit. q̃-
liter subditos suos ab hostibus
spiritualibus scilicet ab hereti-
cis et demonibus debent eripē.
et si vident eos esse in loco peri-
culi in societate mala vel pericu-
losa. vel in prosperitatibus et de-
licijs huius mūdi debēt eos ad
locum securum scilicet israheli-
tarum idest bonorum virorum
societatem transducere et in ter-
ram iuda. idest in ecclesiam vel
vitam bonam suis bonis exem-
plis et verbis transferre dicētes
illud **Luce secundo.** Transeamꝑ
vsqꝝ ad bethleem zē. Ipsos etiā
ne ꝑ lassitudine tribulacōnū de-
sperent debet in via huius vite
laboriosē exhortari benigniter
et fouere. et extremos idest pau-
peres et simplices vel peccato-
res ad vnitatem ecclesie congre-
gare dicētes illud **Ezechielis ter-
ticio quarto.** Quod perierat
requiram: quod abiectum erat
reducam et illud quod fractum
erat consolidabo. et cetera. **¶** Jo-
sephus et azarias quos iudas
in terra iuda reliquerat in custo-
diam. et quibus ꝑꝑꝑerat ne
contra quemcumqꝝ pugnarent
sed ꝑ terram diligētius custodi-
rent. audientes tam prelia iude
qm̃ simonis prospera gesta vo-
luerunt et ipi sibi nomen facere
et ideo contra gentes contra ꝑꝑ-
ceptum iude bellare atqꝝ pug-
nāē disposuerūt. **¶** Faciamꝑ iquiūt

nobis nomen et pugnemus contra
gentes que in circuitu nostro sunt
deus autem eorum superbia confudit quia
a gorgia fuerunt victi et duo mi-
lia populi israhel ceciderunt et
cum ignominia redierunt. Et as-
signatur ibi alia ratio quia isti non
erant de semine virorum istorum
per quos salus in israhel facta est. Sic
ponitur ibi de sacerdotibus qui
altera vice dum voluerunt forti-
ter facere et indiscrete ad prelium
exierunt que turpiter in prelio cecide-
runt. **¶** Illud allega contra presump-
tuosos quia multi sunt qui quan-
do prelia iude et symonis id est
virtutes sanctorum virorum audi-
unt et eorum prelia contra spiri-
tuales hostes attendunt familia
attemperare presumunt et sibi no-
men et famam acquirere concupis-
cunt et ideo non propriam fragilita-
tem considerantes sed potius de
suis viribus confidentes sepe fit
que indiscrete ad duas aggrediuntur
contra spirituales hostes per difficiles
modos abstinentiarum et afflictio-
num sine consilio preliantur nec
sunt contenti custodire terram si-
bi commissam id est non sunt con-
tenti se custodire a peccato. **¶** Super-
bia vires suas aggredi duas mo-
luntur. **¶** Exodi xviii. **¶** Stulto la-
bore consumetis ultra vires tuas
est negocium. Sed sepe fit que de-
us volens presumptionem eorum
nominis et fame ac potentiam
refecare permittit eos vinci a tem-
ptationibus et hostibus superari et que

contenti vita et professione sibi
commissa non erant sed gloriam
acquirere sperauerunt finit eos
cum dampno suo et aliorum vi-
cium succumbere et pro gloria ap-
petitua ignominiam reportare
noscuntur. **¶** Igitur poterat sibi di-
ci illud iiii. **¶** Reg. xiiij. **¶** Contentus
esto glorie tue et sede in loco tuo
¶ Vel allega exemplariter quomodo se-
pe fit que illi qui famam et manem
gloriam concupiscunt solent bel-
la noua emittere et per libes et con-
trouersias alios inuadere et super-
vires ardua aggredi et indiscre-
te sine consilio et in factis difficili-
bus immiscere dato que non sint de
semine vel genere ipsorum ad que
pertinent talia exercere. Sed vere
sepe fit que isti superant et unde va-
nam gloriam sperauerant vitu-
perium consequuntur sicut ad li-
teram ponitur de Joas rege iuda
iij. **¶** Reg. xiiij. vide ibi. **¶** Vel alle-
ga que qui sine consilio facta sua
faciunt et in sensu suo confidentes for-
titer facere credunt faciliter pe-
reunt et succumbunt. **¶** Ideo bene
dicitur eca. xxij. sine consilio ni-
hil facias. **¶** Dicitur hic que cum mi-
nici regis antiochi arcam eius que erat
in iherusalem occupare vellet mili-
tes obsessi auxilium petentes a rege
sibi per haec verba scripserunt. **¶** Applicuerunt
hostes ad arcam occupare eam et non
preueniens eos paulatim maiora fa-
ciunt et non potest obtinere eos. **¶** Sic
videtur cum hostes nostri et temptationes spiritus mi-
nistrant arcam mentis per consensum capere non

in principijs occurratur intantū
iū alescāt q̄ p̄ vix succūbūt.

Quoniam rex iuueis antiochus
cū maximo exercitū re-
misit in p̄liū contra iudam
et filios israhel et trigintaduos e-
lephātes doctos ad p̄liū secum
haberet. ostēderūt ipsis elephā-
tibus sanguinē vire et mori ad a-
ciendū eos ad preliū et p̄posue-
runt turres ligneas sup̄ eos fir-
mas et p̄tegētes et quibus erant
machine et trigintaduo viri vir-
tutis p̄gnantes desup̄ et intus
magister bestie et bestie diuerse
erāt p̄ legioēs et mille viri et q̄n-
genti equites circa quālibet bes-
tiā ordinati q̄ exercitū discurre-
tes strages hostiū faciebant.

Dic q̄ antiochus. q̄ interpretat̄
princeps merois. figit̄ dyabolū
qui in exercitū suo cōtra israhel
i. cōtra eccēam et cōtra viros iu-
stos magnos elephātes. i. ma-
gnos mūdi principes et tirānos
ordinat. Isti em̄ sūt dyaboli cō-
adiutores et in suo exercitū for-
tiores et ad nocendum simpli-
bus terribiliores. **J**acobi secūdo
Nonne diuites p̄ potentiā op-
primunt vos? Isti enim sūt qui
bus insident turres. i. alte mun-
di dignitates castra et ciuitates
in quibus machine. i. machina-
ones cōtra pauperes et mali cō-
siliarij habitāt et in quibus tri-
gintaduo viri virtutis. i. multitudo
balliuoz et maloz famulozū la-
titat. q̄ oēs cōtra filios israhel. i.

contra innocentes et pauperes
subditos vel cōtra eccēas et eccōs
simul pugnt. intus in sua turri
i. in domo sua vnus qui dicit̄
magister bestie latitat qz vnus q̄sqz ta-
lis p̄ncip̄s sp̄ aliquē p̄ncipalem
consiliariū habz. q̄ ip̄s in suis malicijs
dirigit et gubnat. Ad hāc ei vide-
m̄ q̄ mali p̄ncipes in turribus
officijs et domibus suis tenent et
sustinēt multos malos consiliari-
os secretarios machinatores et
balistatores. i. inferioēs balliuos
q̄ oēs generalit̄ militant cōtra bo-
nos. **S**up̄. v. **C**ōgregate sūt gē-
tes aduersū nos. 2c. **I**stas etiā
bestias. i. bestiales p̄ncipes mil-
iti milites et eq̄tes. i. multi alij i-
ferioēs nobiles vel eozū fuitoēs
cōiitant̄ q̄si ad volūtate aliozū
circueūt et sequūt̄ et de eozū rāpi-
nis viuūt et sub eis in eozū fraude
lucrū acq̄runt et quāqz se vterit̄
ab eo nō recedēt. **P**rou. xix. **M**ul-
ti colūt p̄sonā potētis 2c. **I**stis
aut̄ elephātibz onduēt magister eozū
sanguinē vire et mori. vt eos
ad p̄liū aciet qz p̄ cōtra ista ē rei-
tas q̄ magister eozū elephātiū. i. ad-
ulatoēs p̄ncipū sanguinē sc̄z quē
p̄cessoēs eozū et crudelitātē quā
cōtra eccēas et pauperes exercuerūt e-
is onduēt et p̄ oculis eis ponūt.
et sic eos ad p̄liū exactōnū ex-
p̄li aciet et aiant. **S**anguinē etiā
crudelitatis ip̄s dicit̄ onduēt. q̄n-
mōs et vias quibus sub sp̄e iusticie
sanguinē et s̄baz paupz possit de-
uorare et rapere eisdem consulunt

et exponunt **Num. xxiij.** **N**ō accubabit leo donec rapuerit predā. Sic igitur fit q̄ isti elephantes cum illis qui in turrib⁹ eorū morantur et qui eos sequunt⁹ et qui adulatorie sanguinē eis propinare videntur iudā et israhelitas id ē bonos ecclesiasticos subditos psequunt⁹. **Uel** illud qd̄ de illis elephantib⁹ dicitur applica ad martires qui viso sanguine vire et mori id est visa et considerata passione xp̄i ad preliū contra tyrannos animati fuerunt. et errores eorū reprobando et contra eos predicādo mortem et sanguinē contempserūt. **Isti** habuerūt turres dignitatum et ecclesiarū in quibus multi spūales milites continebantur qui contra hostes fidei pugnaverūt multi tam equites q̄ pedites ipsos ad fidē secuti sunt et p̄ eos ceciderūt **Ez.** p̄mo **Declinabat** que prima erat cetera sequebantur. **Eleazar** videns unum de elephantib⁹ q̄ stabant contra iudeos ceteris altiore et lorice regis loriceatū regē esse in eo id est in turri lignea bestie sup̄ omnia extimavit q̄ p̄t vt populū suū liberaret et nomē sibi acquireret propulsis hīc et inde hostib⁹ vsq; ad bestiam penetrauit et elephanti se supposuit et eum sic suppositus interfecit regem tamen nō vulneauit sed occisa bestia et cadente sub ipsa oppressus perijt et nec nomen sibi acquisiuit nec populum suum li-

berauit fidē potē vt ibidē dicitur popul⁹ iudeorū regis impetum ferre non sustinēs ab ipso fugit et diuertit. **Eleazar** q̄ erat vn⁹ de principib⁹ iudeorū potest optime figre phariseos et principes iudeorū quales fuerūt annas et cayphas. **Isti** videntes contra se elephantes id est plures ap̄los dimicare et predicare videntes unum ceteris eminentiore scily xp̄m lorice regis id est diuinis miraculis et operib⁹ drauseptū intantum vt eis resistere poterat esse regem id est deum et diuinā naturam in eo latitare ipsum oīno occidere decreuerunt quia sic populū suum a romanis liberauēt et a fide et potencia istis qui iam p̄dicatus in ea fuerat eripere crediderunt dicentes illud **Job. xi.** **Ne forte** remāt romani q̄. **Ex** pedit enim vt moriatur. **Istum** igit p̄ mortē hūanitatē fecerūt cadere regem tū idē deū seu deitatē nō potuerūt ledere. sed semetipsos quoq; sub eo occasionalit peremerūt inquantū propter peccatum mortis xp̄i tādē destructi fuerūt nec p̄t hoc fidē et ei⁹ potētā extirerūt. sed potē ip̄a crescēte p̄ ipsi⁹ elephantis mortē ip̄i piē meruerūt. **Pla. lxxij.** **Afflixerūt** sp̄m sc̄i ei⁹ et cōuers⁹ ē eis in inimicū et ipse de bellauit eos. **Uel** dic de dyabolo vt supra libro de dō capitulo de dracone capitulo tercio vel quarto. **Uel** allega contra presumptuosos qui inanis

Maachab.

glorie cupidi appetūt sibi facere nomē et iō contra einentiores se et fortiores quādoq; insurgunt et eos potenter ipetūt et iuadūt quib; tamē bene quādoq; nō cedit qz dato q; illi aliū ledant. vires tamē attenuāt et seipso; s; uertūt. **¶** Vel dic ad hām de fatu is militib; q; sup; vires suas volūt facere q; tamē in ipso conatu suo dū alios occidūt solēt et ipi petire. **¶** Jere. xlvj. Fortis impedit in fortē: et ambo in foueā ceciderūt. **¶** Vel vt exponit quidā tūc hō elephātē pimit. quando carnē suā mūdū vel dyabolū vidit et quādo turres. i. dignitates seculi cōtēpnit. Dextamē tūc s; isto morit; qū de victoria in supbiā eleuat. **¶** Osee. xij. Ero mors tua o mors. **¶** Vel allega de martirib; qui tirānos gladio vbi dei occiderūt ipsi tamen corporalit; p; martirium succubuerunt. **¶** Hic habes q; cum antiochus et exercitus eius pugnaret contra bethsuram et tandem contra sanctificationē. quia in vtroq; loco abi defecerunt. et quia sabbatū erat terre illi qui in istis mūdib; erant cum hostib; pacem fecerunt. et eis portas aperuerūt. Antiochus vero intrans sanctificationem protinus pacem fregit. et muros in circuitu dissipati mandauit. **¶** Sic vere dico q; tūc in bethsura et sanctificatione idest in seculo et in clauetro cum antiocho. idest cum diabolo et

viciozū exercitū fideles impugnatū ianuās cordis aperiuunt. et eum intus per malas complacētias recipiunt. quando abi spiritualis doctrine diuineq; scripture eis deficiunt et quando sabbata quietis et ocij necnon festiuitates temporalis prosperitatis incumbunt. Illud enim in ecclesia et religione specialiter videtur vt propter defectum scientie et propter abundantiam qētis et opulentie diabolū itroductū et sibi populū subiugatū quasi penitus intuemur. **¶** Supra secūdo **¶** Cōstituerunt eis prelium in sabbato: et occiderūt de illis mille viros. Et ezechielis decimosexto dicitur. **¶** Q; hec fuit iniquitas zodomie. **¶** Iste em̄ murū scificacōnis. i. obseruātiās eccāsticās et sanxioēs canoicas ac regulaēs obseruātiās iā ibi dissipauit. et se ibidem impare et esse dominū declarauit. **¶** Iā em̄ delectacionib; et vicij; ab omni pte patet igressus et iā nō ē qui cobibeat hostium spiritualium impet; et accessus. **¶** Trenzorum secūdo **¶** Iuravit antemurale et murus pariter dissipatus ē: defixē sūt in terris porte eius. **¶** Si vis pone quare bethsura sigt mūdū qz dom; acerba interpretat;. qz acerbitas tribulacōnum in mūdi domiciliorepīt. **¶** Et si vis dic q; antioch; capta bethsura sanctificacōnē iuadit. quia dyabolus subiugato secularium statu ecclā statu

ecclesiasticum subiugare intendit et actius suppeditatis et victis etiam clericos contemplativos capit et cetera.

Alchim? quidam de semine aaron adiuncto sibi et tu virorum iniquorum dux et gubernator erat. qui ad sacerdotum ambiebat ad regem demetrium venit et accusans iudam et fratres eius apud eum. Rex igitur isti qui iude et fratribus eius detrahebat summum sacerdotium contulit et cum eo bachidem quendam de suis principibus et amicis cum exercitu in terram iuda misit. ad quos cum venisset congregatio scribarum requirere que pacis sunt dicentes. homo sacerdos de semine aaron venit non decipiet nos. Ipse vero alchim? cum verba pacifica eis locutus fuisset et ipsos nequaquam ledere iurasset factum est quod ei crediderunt et statim hec viros de eis occidit contra propum iuramentum. Tandem in iherosolam veniens multos de populo interfecit et convenerunt ad eum qui conturbabant populum suum et terram iuda obtinuerunt et sic ipse alchim? et sui multo plus quam gentiles fecerunt filiosque israhel gravaverunt. **H**ista prout allegari contra ambiciosos: quia quando aliquis alchim? vel ambiciosus aliquis sacerdotum. id est dignitatem aliquam ambit ante omnia ceterum et congregationem virorum iniquorum sibi congregat et adiungit. Tandem vero ad regem. id est ad mundi

principes recurrit vel ad regem id est ad superiorem prelatum accedit. **A**pud quem ante omnia alios accusat et de eius hostibus detrahit et se propter eum exheredatum fuisse et pro ecclesia multum sustinuisse conqueritur et dicit. **I**gitur sepe accidit quia adulatores et detractores facilliter a maioribus audiuntur et aliorum accusatores diligunt: tales ad sacerdotum et dignitatem quam ambierant promouentur. **I**ta quod bachides id est aliquis de amicis ipsius superioris pro inducendo eum in possessionem sibi adiungitur et datur. Verum quia quod fit quod pro libito non admittitur ad possessionem. **I**deo in principio vobis pacificus videtur: multa iurat et pacificus ita quod sibi a scribis pacem petentibus id est a canonicis et fratribus pacificis et simplicibus creditur et quia sacerdos de semine aaron est id est persona sacerdotalis et ecclesiastica ad quam pertinet bona conscientiam habere ideo ab ipsis ad sacerdotum et dignitatis officium acceptatur. **S**ed statim reuera quando videt se indutum contra eos debachatur et subditos ex actionibus et iniuriis afficit ita quod non pacificus sed impius et crudelis declaratur multos spiritualiter occidit multos deponit et depredatur. **S**uper capitulo primo. **L**ocutus est ad eos verba pacifica in dolo et crediderunt ei et irruiit super civitatem et percussit eam plaga et perdidit populum multum

Marthab.

ex israhel et accepit spolia ciuitatis Illi qui soliti sunt turbare ciuitatem et populū vt sunt mali et litigiosi accusatores et detractores ad eū aggregāt. q̄s p̄ alijs t̄q̄ maḡ sibi similes diligēs terrā iuda in eorū manibz tradidit inquantū ptātes et officia sup alios eis tribuit Infra cū elegit i pios viros. et elegit eos dnōs regionis. Sic igit̄ fit q̄ iste malus sacerdos et sui familiares impij. i. tales mali plati et eoz ministri ipij filios israhel. i. bonos fideles magis grauāt q̄ gentes. i. q̄ iphi p̄ncipes seculares quia plus videt̄ multo cōs de rapina et crudelitate in curijs prelatorū q̄ p̄ncipū t̄renorū. et plus suos paupēs opp̄mūt sac̄dotes clerici q̄m seculares balliui et tirāmi. et pl̄ ecā ḡuant quādoq; subditos et op̄patriote et domestici q̄ alij maḡ extranei et remoti. Vñ math. x. dicitur. Tradet frater fratrem et filius patrem et insurgent filij in parentes. et morte eos afficient Et inimici hoīs domesticū eius zc̄. Igitur de talibz malis ecclesiasticis dicitur Jeretercio capitu. Sac̄dotes nō dixerūt vbi ē dn̄s: zc̄. **I**mpius nichanor miatus fuit tēplo leuās manū in supbia contra eū q̄ ipsū flāmis incenderet. nisi iudas et exercitus ei? volūtati ei? tradēt deus tamē aliē ordinauit. qz confecto plio contra iudā ipse pri? in bello cecidit et iudas caput e

ius et brachiū qd̄ cōtra tēplū leuauerat amputauit et extra iherusalem suspendit. exercitus vero eius ipsū cecidisse cōspiciens. et arma sua p̄ncipēs fugit. quē populus israhel p̄sequēs totū iter emit. ita q̄ nec vn? qd̄ ē sup̄fuit nec remāsit. **I**llud allega exemplariter cōtra eos q̄ cōtra tēpla et ecclesias sunt impij vt qui minando cōtra deū et eccāz eius sūt supbi. qz sepe fit q̄ iusto dei iudicio anteq̄ implē possent qd̄ i cōpant p̄cūt. et p̄ morte vel ifortunū ip̄otentes fiūt et exercit? et auxiliatores eorū ab ipsis fugiūt Digil ei de celo. i. de? q̄ cōtra tales vigilat dicit illud daniel. iij. Succidite arbore et ramos eius. scz caput et brachiū p̄scindite et fugiāt bestie q̄ subtus eam sūt et de ramis eius volucres celi. **V**el si vis allega hic q̄ ruina p̄ncipis est cā p̄cā et ruine subditorū. Quñ em̄ nichanor p̄nceps q̄ interpretat̄ stans. i. lucna dz eē q̄tū ad ipsū p̄ alijs ptinet p̄ seueritā stare p̄ doctrinā et exempla lucerne iuxta illd. math. v. vos estis lux mūdi. in bello contra vicia cadit. et p̄ diuersa p̄cā ante hostes sp̄uales succumbit caputq; recte intentionis et brachiū bone operationis perdit statim exercitus subditorum suorum exemplo ei? arma virtutum proijcit et dimittit. et vndiq; p̄ vicia dispersus an̄ hostes sp̄uales p̄t ita q̄ vix vn? p̄sistit

Infra ix ca. machab Judas occidit et ceteri fugerunt. Nam ut dicitur in 2 Macc 15:1-2, vita malorum trahitur ab alijs in exemplum. Zach. xij. Per autem pastorem: et disperget oves

Hic fit mentio de potentia romanorum. et inter cetera hic dicitur quod curiam fecerunt sibi romani trecentos et viginti senatores. consilium agentes et unum singulis annis magistratum suum committentes. Inter ipsos autem nullus diadema portabat sed omnes obediebant uni: et zelus et invidia contra eos nusquam erat. Dicitur ibi quod pacem et amicitiam cum amicis et socijs optime servabant et quousque ad remotissimas terras reges et tyrannos sibi subiecerant: metalla auri et argenti que erant in hispania adquisierant. Et ut concludatur brevis: quibus volebant esse auxilio ut regnarent regnabant: quos vero vellet non regnare a regno pellebant. Ad istos igitur missus fuit Judas legatus suos amicitiam facere ut sic posset a suis hostibus tutus esse. **I**sta prout applicari ad dominos romanos scilicet papam et cardinales. quia isti sibi curiam romanam fecerunt et eam pro diffiniendis negocijs et iudicijs reddendis ordinaverunt. quam multis et magnis consilijs fulserunt. Unum etiam ex seipsum in papam et magistrum suum solent eligere: cui sine invidia universi debent obedire. Gen. xlij. **V**ni filij sumus. Et brevis tantum est hodie potentia istius curie et suorum quod reges et regna ad istam

sibi sunt subiecta: metalla auri et argenti id est divitiarum copia est eis adiecta et instituendi reges. id est pro movendi ecclesiasticos sibi preceps est autoritas attributa. Isti enim quos volunt regnare et promoveri faciunt: quos vero nolunt a regno expellunt. ita quod iam potest eis dici illud numeri xxij. **N**ovi enim quod benedictus est cui benedixeris: maledictus autem in quem gesseris maledictionem. Isti igitur inter se non debent zelum nec invidiam habere: nec aliquis debet portare diadema. id est nullus debet alteri pro superbia preferri. sed omnes uni. id est summo pontifici debent obedire pacifice. Et si sic fecerint omnes occupabunt eorum amicitias habere. quia pro certo in quocumque collegio quando subditi pacifice et quiete vivunt et inter se zelum et invidiam non habent nec alij se preferunt sed uni scilicet plato summo humiliter obediunt. ipsorum dominaciones crescunt et omnes tam seculares quam alij ipsorum amicitias querunt et expectant. Unde in iheremias. **P**acem et veritatem diligite dicit dominus deus. **F**orma pacis et federis inter iudeos et romanos talis erat. quod unus populus alium in suis bellis et necessitatibus si tempus pateret tenebat iuvare. et hoc ad propria stipendia. quia nullus debebat alteri aliquid ministrare. **H**ic potest notari quod veri amici socios et amicos in necessitatibus adjuvant et quod ipsos stipendijs et expensis nunquam gravant. sed proprijs stipendijs pro eisdem militat

et alij casu simili quando ingru-
it neccitas ipsos adiuuat. **Prou.**
xviii qui adiuuat a frē. 2ē

Hic fit mētio de cōstantis-
sima et nobilissima mor-
te iude quā p certo mor-
ti istius nobilissimi leoide princi-
pis impatoris qui cū sexcētis cō-
tra sexcēta milia gloriose se mori-
turus obiecit possem congrue cō-
pare. nisi q non licet stilū meū
cōtra historias dilatare. Sic igit
actū ē q demetrius audita mor-
te nichanois bachide cū dextro
cornu sue milicie mitteret cōtra
iudā cuius exercitus fortitudi-
nē iude socij formidantes ab e-
o recesserūt. et ipsū cū octingen-
tis viris solūmodo reliqēt. Qui-
bus etiā certantibz hosti cede et
asserētibz impossibile eē cōtra tā
tam multitudinē pualē. Judas
ad h verba rēdit. Absit inquit
istam rē facere vt fugiamus ab
eis et si a ppinquerit tēpus no-
strū moriamur in v̄tute p̄ fra-
tres nr̄os. et nō inferamus ma-
culā in gloria nr̄a. Sic igit factū
est. q cōtra regis exercitū qui in
duo se diuiserat potēter irrupit
dextz cornu qd erat alte ro forti-
us cōtinuo supavit. sinistrū v̄o
cornu. i. ps sinistra exercitus reg
cōtra ipsū pualuit et ipsū cede a-
liozū festum pstravit. Judas em̄
cēcidit. et ceteri fugerūt et sic quē
fortiores supraē nequierāt debili-
oēs postea decēcerūt. **I**sta p̄nt
allegari qlis debet eē p̄stātia boi

ducis qz nūqm̄ debet periculum
metuere. s̄ potius fortune se cō-
mittere. et morti se exponere. q̄
vereaude fugē et obtentā gloriā
deturpare ex° istius leoide. q̄
milites suos hortabat de gloia
plurimū. de vita vero nichil spe-
iādū. **M**agis em̄ se dicebat debe-
re patrie q̄ vite. quimo milites
suos hortabat taliter in mane
prāsuros t̄q̄ in inferno cenatu-
ros. **P**radete inquit milites in i-
ferno cenaturi sicut pomit orofi-
us li. ij. **E**x° etiā beati lodouici ē
gis frācoz. qui in egipto contra
sarracenos existens q̄q̄ pialū
sibi et exercitū suo propter aqz
mundacionem et hostium pre-
uentionem imminere videret fu-
gere tamen noluit. ymmo aiudā
militi fugam capienti respondit
Absit inquit gallie vt reges frā-
cie terga vertant fidei inimicis.
De isto etiā iuda legitur scāi-
do machabeozum quinto capit-
ulo. q ipse hortabatur suos sb̄
ire periculum. **U**nde igitur dua
teu principi dicitur illud ecclesi-
astica quadagesimoprīmo. **N**oli
metuere iudiciū mortis. **E**t ec-
cāstia q̄rto. **V**sqz ad mortē certa
pro iusticia. **V**el si vis allega-
q̄ bono principe vel plato mor-
tuo vel absente subditi facti sup-
ant. **Zach. xiiij.** Percite pasto-
rem et dispergēt oues. **D**uce vel
plato a vicijs supato facile sub-
diti supātur. inq̄tū ex° ipi? ma-
li fiunt vel inq̄tū nō habent a q̄

erudiant **Prouerbij xi.** Ubi nō est gubernator: populus corruet. **¶** Vel dic q̄ cum bachides qui interpretatur luctus fortis idest dyabolus ī exercitū vidorū quā contra iudā et ionathā et ei⁹ fratres idest contra xp̄m et sanctos p̄parat habebat duo cornua id est duas ptes dextrā et sinistram hoc est dictu vicia maiora et minora sepe fit q̄ iudas dextrū cornu supat qui tamē a sinistro pei mit⁹ se q̄ homo maiora vicia supat et ab ipsis enormib⁹ c̄mibus se preseruat et tamen minorā n̄ p̄cauē ab eis vincit⁹ et adiutoribus fugientib⁹ idest virtutib⁹ ab eis supat. **¶** **Pla. iij.** Dabo pueros principes eorū et effeiatī dominabuntur eis. **¶** **Mortuo** iuda emerferunt vici iniqui in oībus fimbis israhel et inualecente fame in terra tradidit se omnis regio bachidi. qui elegit viros īpios et constituit eos dños regionis et p̄scrutabatur amicos iude et vindicabat se in illis et facta est tribulacio magna ī israhel. **¶** **Sic** vere quādo iudas dux egregius idest bonus prelat⁹ iude⁹ vel officialis moritur statim incipiunt pullulare viri impij in patria qui propter defectionē correctionis mali fiunt qui tpe boni p̄lati vel iudicis delicta sua facē n̄ audebant: fit etiā q̄nq; q̄ bachides id ē malus rector et superiōr sibi succedit cui propter famem auaricie omnis regio aliquodēs

se tradit q̄z q̄nq; fit q̄ mali subditi famelicū et auari maluz p̄latum eligunt et eius domimio se committunt pro eo q̄ p̄ eum se dicitū statim credunt. **¶** **Job. vi.** Quertis me quia māducastis de pamb⁹? **¶** **Vel** ad l̄am tota regio pre fame se sibi tradit inquantuz tal efficitur vsurarius. et tota patria se sibi tempe caristie obligat et submittit. **¶** **p̄mo Reg. ij.** Repleti prius pro pamb⁹ se locauerūt. **¶** **Iste** igitur bachides idest mal⁹ superior sic introduct⁹ ad extirpandum imergentes impios nō attendit sed potius viros iniquos eligit quos in dignitatibus collocans dños regionis constituit bonos vero et iustos viros iude mortui idest xp̄i vel boni prelati amicos p̄scrutatur et confūdīt ita q̄ tempe suo tribulacō et āgustia in israhel idest in ecclesia oritur et insurgit. **¶** **Proū. xxvij.** Regnātib⁹ impijs ruine hominū. **¶** **Istud** em̄ est cōe qz mali odio hnt predecessores suos bonos solent post mortem eorū amicos eoruz inquirere et ipsos multipliciter grauare. **¶** **Hic** habes q̄ filij ambri q̄ prius iohannē fratrem ionathe occiderunt faciebāt nuptias magnas. **¶** **Filiam** enim vnus de principibus chanaan duxerat. **¶** **Ita** q̄ cum apparatu magno nuptias celebrabant. **¶** **Jonathas** vero et symon memores mortis fratris sui ipsis infidiati super eos procedentes ad nuptias irruēt

et eos occidētes spolia rapuēt.
 et sic nupcias eorū in luctum et
 infortunū uerterūt. **S**ic ve
 re sepe fit qdū filij hoīm vacāt
 nuptijs aut leticijs h? mūdi et
 filiam chananeorū. i. p̄sp̄rita
 tem mundanā in vxorē ducūt.
 nec faciōra q̄ omiserūt meditā
 t̄ aut recolūt hostes eorū scz dya
 bolus et mors qui in insidijs la
 titabāt repēte eos iterficiūt spo
 lia diuidarū suarū eis auferunt
 et gaudium suū in tristitiā cōu
 tūt. **Prouer. xiiij.** Risus dolore
 miscbit̄ et extrema gaudij luc
 tus occupat. **B**achides obtē
 ta regioē iude multas ciuita tes
 muniuit ibiqz custodes vt exer
 cerēt inimiciās i israhel collōnit
Sic v̄o diabol? i alijs officijs
 custodes suos. i. malos officia
 les collocat per quos in israhel
 idest contra bonos inimiciās a
 grauamina suscitāt et augmētāt
P̄s. Inimici vestri sūt iudices.
Albimus summus sacerdos i
 quissim? cepit muros sancte do
 mus interioris et opa p̄pheta
 rū destruere propter quod per
 cussus est et dissolutus paralisi.
 et cōclusū est os eius ita qd non
 potuit loqui amplius verbū nec
 mandare de domo sua. et impe
 dita sūt opa eius et est mortu?
 tormento magno. **S**ic vero
 sicut videmus mali prelati a su
 petiores quando vident se in di
 gnitatibus constituto? statim in
 cipiunt opa sanctorum suorū

vilipendere. muros idest obser
 uantias regulares et propheta
 rum idest sanctorum patrum o
 pera et traditiones destruere no
 uitates introducere. et illa que
 per sanctos aī magna diligentia
 facta a ordinata sunt immuta
 re q̄p̄ sepe fit qvltio dina istos
 p̄cutit et ad hāc paralisi vel alia i
 firmitate dissoluit. ita qd os cōfes
 sionis eis tollit et eos tā cito pi
 mit qd de domo cōscie sue aliud
 ordinare nō p̄mittit. et mala o
 pera que incēperūt dissoluit. **Au**
gustinus in sermone innocētuz
 dicit. qd hac animaduersione p
 cutitur peccator vt moriens ob
 liuiscatur sui. qui dum viueret
 oblitus est dei. **V**el dic qd illi
 sacerdotes et religiosi. qui mu
 ros regularis obseruantie et o
 pera prophetarum idest statuta
 sanctorum patrum destruūt v'
 sum lingue ad bene loquendū.
 manus eiam ad bene operan
 dum perdunt. et finaliter cum
 magno tormēto in inferno ha
 bitant.

Abitauit ionathas in
 iherusalem et cepit edi
 ficare. et innouare ciuita
 tatem et extruere muros a qua
 dris lapidibus montem syon
 circuire. et fugerunt alienigene
 quos bachides in muniōnibz
 posuit. et liberati sunt obsides
 quos a filijs israhel ceperat. et
 raptos in muniōnibus seruas
 bat et detinebat. **S**ic vero quādo

in iherosolymis .i. in ecclesia est **J**onathas qui interpretatur coluba veniens .i. bonus simplex et colubinus prelatus et maxime quando ibi personaliter habitat et moratur ibi pro certo tunc quomplurima operatur . edificat enim et renouat locum suum temporaliter et spiritualiter montemque syon .i. dignitatem sibi commissam circuit muris de quadris lapidibus idest bonis et virtuosis personis quas ibi promouet et introducit personaliter et sic ciuitatem ecclesie sibi commisit extruit moraliter et virtualiter **J**udith primo edificauit ciuitatem de lapidibus quadris et sectis **T**unc ista boni prelati presentia non solum in istis proficit immo multa alia bona facit . a facie eius fugiunt alienigenae non audentes mala facere vel timore iusticie sue in patria compere . unde egyptii dixerunt **exodi xiiij**° fugiamus israhel . **B**oni qui obides ab alienigenis tenebantur . idest qui a malis diuersimode grauabantur per eius adiutorium liberantur quia boni prelati presentia fugat malos liberat oppressos promouet dignos reparat mores malos **I**deo ad litteram potest dici de quolibet bono principe **Exe. xxxiiij**° **Q**uod perierat requiratur . **puer. ix**° **S**apientia edificauit sibi domum **C**um **J**onathas occurrisset **A**lexandro regi asie apud ptholomaidam ubi nuptias celebrabat et **P**tholo-

mei regis egypti filiam in vxorem ducebat dedit **J**onathas argentum et aurum et inuenit gratiam in conspectu eius et iussit eum rex spoliari vestibus suis et indui purpura . et collocauit eum rex sedere secum et scripsit eum inter amicos suos . magnificauit eum et posuit eum ducentem et principem principatus . atque precepit quod nullus pugnaret contra ipsum et sic vitium quidam impij qui ad accusandum ipsum venerant visa gloria fugerunt et ipsius presentiam timuerunt **A**lexander qui interpretatur auferens angustias seu alleuians tenebras errorum per lumen fidei alleuiat et eterne mortis angustias abstulit ptholomaida que interpretatur ad mensuram deducta paradysum significat ubi secundum mensuram meritorum dabitur mensura premium **I**sta est igitur veritas finaliter quando **J**onathas .i. iustus et simplex homo veniet ad ptholomaidam idest ad paradysum ut in tempore tritici mensura et ut in conuiujs celestibus occurrat personaliter regi christo sic fiet quod rex videns ipsum habere et presentare aurum diuine gratie et caritatis . argentum mundicie et puritatis ipsum multipliciter honorabit et eum indumentis suis scilicet moralitate exuit et purpura eterne glorie ipsum decorabit quia secum in eterna quiete sedere faciet : et amicum suum ipsum constituet et principem eum faciet et accusatores eius

scj demones ab eo sepabit. et cōtra aduersa omnia securitatē sibi dabit ppetuā. Secundo esdre q̄rto. Tunc ayt rex. qz inuētus es sapiētior pnu^s michi sedebis et cognatus meus vōberis. **C** Appollomius dur demetrii reg ionathā ad descēdēdū de montibus ad campum prouocat et ibi p̄liū sibi parat. Tu solus inquit resistis nobis qui ptātē exercēs contra nos in mōtibz. h̄ descendē ad me in campū zē. **C** Sic vere dyabolus sūme nititur hoīem de mōtibz cōtemplacōis ad campū exterioris actiōis vel de mōte religionis ad cāpū mūdane habitacōis trahere sperās cōn ipsū facilius p̄ualē. **C** Victo appollonio mlti de exercitu suo ad templū dagō fugerūt sed ionathas ipsos p̄sequens ignē tēplo adhibuit. et octo milia vna cū tēplo succēdit. **C** Sic ionathas xp̄s finaliter appollonium idest diabolū vincet et exercitū reprobōrum qui nūc in templo huius mundi securos se esse reputant in inferno deiciet et succēdet. **Ps** Ignis ante ipsū p̄cedet et inflammabit in circuitu inimicos eius.

Ptolomeus rex egipti dedit alexandro regi asie filiā suā in vxorē. **T**ādem cōcupiuit regnum ipsius et q̄rebat in dolo obtinē eū et adiūgē regno suo. et ideo congregauit exercitū suū sicut arenā

maris et intrauit regnum alexandri et apiebāt ei ciuitates. Sic enim preceperat alexander pro eo qz socius eius esset ptolomeus et cōsideret in eodē. Ipse vero statim ciuitates occupabat. et ibi p̄ custodia suo noie faciēda milites assignabat. et intrauit ptolomeus antiochiam et imposuit sibi duo diademata scilicet egipti et asie et filiā suā quā alexandro dederat abstulit ab eodem imponens ei licet falsē qz ipsa uoluerat occidisse et dedit eam demetrio inimico alexandri et uēit alexander contra eum in preliū et victus fuit et fugit in arabiā. et sic ptolomeus optinuit regnum eius. **G**adiel autem arabs abstulit alexandri caput et misit ptolomeo. **V**erumtamen sic actum est qz dictus ptolomeus post tantam gloriā tam prodiciose acq̄sitā infra tres dies mortuus est et exercitus eius qui erat in castris occidit eos q̄ erant in custodia ciuitatum. **I**sta possunt exemplariter allegari contra multos primo enim allegari potest contra proditores. qui in dolo et sub specie amicicie occupant quandoqz aliorum dignitatem et regna et tūc publice rumpunt fedus et amicitiam quam habuerant cum eis imponētes falsa cōmina vt occasionem habeant ab eis recēdendi. quia sicut dicitur in libro prouibiorū salomōis decimo octauo.

Triphon qui nitebat dū
 suū interficere signat dyabolū
 qui parauit occidere cristū **J**o
 natbas qui colūba interpretat^r si
 gnat virum iustum et simplicē
 Sic igit^r est q^d triphō dyabol⁹
 sūme temptat ionathā idest vi
 rum iustū per peccatū occidere
 et ipsum per temptationes solet
 ad se quasi auis rapta ad laque
 um cōuocare **S**ub specie em̄ boī
 ipm̄ ad se vocat vt occasione re
 perta ipm̄ occidat exēplo **J**abe
 lis qui hisarā ad se vocauit quez
 seā dormientem occidit **I**ntra
 inquit ad me domine ne timeas
Judicā iij. **S**ed reuera quādoq;
 inuenit aī ionathā tantū exerci
 tum virtutum et sanctorum ad
 quos per deuotionem tantū ha
 bet patrocinū q^d in ipsum non
 potest manum mittere nec ipm̄
 per fortē temptatiōez inuadere
 vel necare **I**deo ante omnia ista
 ipse temptat q^d v̄tutū exercitiū
 dimittat ipm̄q; mundi diuicijs
 magnificat **Q**d ad hoc facit vt
 facilius credat ei. et ad mortem
 ipm̄ trahat. **p**uer. v. **F**auus di
 stillans labia meretricis. nouissi
 ma vero eius amara velut absin
 theū **I**git^r officia et negocia re
 gis idest alta officia et dignita
 tes seculi pmittit sibi tradere dū
 tamen exercitiū virtutum velit di
 mittere et per consensum i pecca
 tum descendere et venire **A**d hec
 igit^r officia homo per affectum
 vel effectū qñq; a dyabolo trahi

tur ad quem dū descenderit statū
 ab eo a vincul⁹ malorū vel mala
 rum cōcupiarum ligat^r et tandē
 diuersis vicijs strangulat^r et ad
 eternum interitum deputat^r **D**ū
 eī homo virtutū exercitiū dimittit
 et seculi negocia concupiscit.
 mortem pene et culpe faciliē in
 currit **B**ene igit^r consulit sapiēs
 ecclesiastici xij **N**on credas mi
 mico tuo meternum **Q**uia sicut
 ibidē subiūgit^r **O**culis suis lacri
 mabit^r inimicus. et aī venerit tē
 et **D**icit^r hic q^d symō mortuo
Jonathā fratre suo ipsum i mo
 dym sepeliuit et super sepulcrū
 patris et matris et quatuor fratrum
 suorum septem pyramides sup
 colūpnas fabricauit vbi arma
 et naues ad eternā memoriam
 sculpsit ita q^d a nauigantib; ma
 re videri poterāt ordinauit **D**
Dic moraliter q^d modym quod
 interpretat^r diiudicatio sigt^r mē
 tē q^d seipsam diiudicare tenetur
 q̄a s̄m aplm̄ p̄a corin. xi **S**i nos
 ipsos diiudicare? non utiq; di
 iudicaremur **D**ic itaq; q^d homo
 iustus in modym idest in cōsciē
 cia et memoria debz sepultra pa
 rentū suorum et amicorum facē
 inquantū mortem eorum debet
 in mente habere: septem etiam
 pyramides ibi debet cōstruere in
 quā septē opa mīe dz p̄ aiab; istorū
 gerē vel habere. sculpsit^r a
 eorum idest bonorum exemplo
 rum exterius alijs demōstrare in
 quib; colūpnas idest boni .ppo.

fili firmitatem arma .i. bonorum
 opum probitatem .naues .i. con-
 temptus seculi leue .i. transitoria
 agilitatem debet sculperet ut sic
 nautis .i. hominibus per mare boni mundi
 nauigantibus exemplum et speculum possit
 esse **I**sta enim tria scilicet columpna
 naues et arma .i. perseuerantia con-
 temptus mundi bona opera me-
 moria mortis comitantur et dum ali-
 orum mortem in mente gerimus
 in nobis spiritualiter generantur . et
 ideo de isto simone .i. viro iusto
 potest dici illud **Iob .xxi.** Ipse
 ad sepulchra duceat et in congerie
 mortuorum vigilabit **H**ic ha-
 bes quod simon abiecta omni iudicia
 de gaza et fugatis inde ali-
 emigeis posuit ibi viros que legem
 sciret et muniuit eam **G**aza que
 interpretatur fortitudo domini signifi-
 cat ecclesiam: simon que interpretatur
 obediens . signum bonum placitum que deo
 pre alijs obedire dicitur **I**ste igitur a ga-
 za .i. a diuitate ecclesie in que reuertit
 potentia dei viui debet omnem im-
 mundiciam viduorum purgare et alie-
 nigenas .i. multos homines inde fu-
 gare et viros que legem dei custodi-
 unt .i. bonas personas dicitur introdu-
 cere . virtutibus eam debet muni-
 re ut sic se possit contra hostes spiri-
 tales viriliter defendere **V**n de se
 quenti dicitur . quod in arce iberusale
 collocavit iudeos viros que erant ad
 tutamentum civitatis et regionis

Hic fit mentio quod sub si-
 mone summo sacerdote po-
 pulus iudeorum fuit mul-

tipliciter prosperatus . et quod misit
 romam amicitiam renouare . et quod
 clipeum aureum portaret et minarum
 misit . etc . h de omnibus istis nihil ad-
 presens tango **I**ste hic ca . xv . fit
 mentio quod triphon per antiochum fi-
 lium demetrii fugatus et quod ipse an-
 tiochus cum simone indignatus . et
 quod debebat ante exercitum missus
 a iuda filio simonis dicitur h omnia
 permitto quia nichil video morali-
 tatis **C**um simon perambularet re-
 gionem iude . descendit in caput iberi-
 co ubi ptolomeus aboli que ge-
 nerat summi sacerdotis dicitur in
 auro et argento que erat in capite iberi-
 co ipsum ad conuiuium suscepit .
Simon vero ad eum cum duo-
 bus filiis suis iuda et ionatha .
 sicut ad amicum intrauit . Verum
 quia iste ambiebat ad regionis
 ducatum istaurato conuiuio vi-
 ros occultari fecit . et tandem si-
 mon cum filiis suis inebriatus et
 letis . iste sumptibus suis armis in
 eos irruit . et ipsos nequiter inter-
 fecit **E**t statim ad occupandum
 iberusalem et sanctificationem
 milites destinavit **J**ohannem
 vero filium simonis qui tunc e-
 rat in gaza occidi iussit . sed h
 precognito precauit . et illos que
 ad occidendum eum venerant iu-
 gulavit **I**ste proditor seu tra-
 ditor ptolomeus diabolium sig-
 nificat . quia iste est qui summe
 captat simonem et filios eius .
 idest bonum et iustum prelatum et
 bonos ipsius imitatores de medio

tollere conat' vt sic possit in regi-
one idest in populo ad libitū im-
perare Quia igit' per fortitudi-
nem preualere contra istos non
pōt. iam aliam viā querit iphis
q; cōuinū mūdane p̄speritatis
preparat et vino deliciarū ip̄os
inebriat Quos p̄ certo cū bene
vident letos et ebrios a vino. i.
mundi p̄speris bene plenos tūc
se a occultos suos socios idest tē-
ptationes cōtra eos armat et sic
de diuersis vicij' eos temptans
pro voto superat atq; necat Et
sic totum cōuinū quod parauerat
et mūdi totam gloriam in lu-
ctum et tristitiam eis mutat. ij^o
regum xij. Cū temulētus fuerit
amon vino partite et interficite
eū. Vel si vis dic q; iste dyabo-
lus qui videt scz hominē bene le-
tum et in cōuinio mūdane p̄spe-
ritatis imersum tūc occultos su-
os socios scz mortem et infortu-
nia cōtra eū vocat et sic p̄ mortē
temporalem et eternam ip̄os i-
terficiat. **Sup̄ ca^o ix.** Cōuersē sūt
nupde in luctum a vox musicorū
suorū in lamentum

Explicat moralizatio p̄mi macha-
beorū. **Incipit moralizatio
secundi machabeorū**

Antiochus rex ay
esset in perfide et i-
mensus exercitus
ay eo auaritia du-
ctus voluit tēplū
naneē vbi thesauros abscondi-
tos esse audierat spoliare. sed p̄si-

lio sacerdotis seductus cū pau-
cis templū vt pecunias accepe-
ret est ingressus Sacerdotes ta-
men templū statim clausurunt
et aperto templi aditu mitten-
tes lapides ipsum cū suis occide-
runt et mēbratim diuidentes am-
putatis capitibus exterius pie-
cerunt. **Iste antiochus** qui inter-
pretat' paup̄ filēs signat' pau-
perem ambitiosum qui se fingit
silentem et benignū esse. **Iste sci-**
ens q; i tēplo ecclesie sūt mlti di-
uiciay thesauri multa pingua
beneficia: sūme mitit' ibidem in-
trare et ibidem dignitatem obti-
nere. et hoc non vt possit profi-
cere sed potius vt possit thesau-
ros possidere. **Quod vidēs sacer-**
dos rectoz hui' tēpli scz d̄s ip̄m
quandoq; intrare permittit h̄ tā-
dem vbi non sperat occultum ad-
itum scz mortem et infortuniū
sibi aperit. lapides tribulationū
in eum dimittit et sic ipsum occi-
dit et eum mēbratim diuidit in-
quantum corpus ab anima dis-
iungit. Et sic non solum ip̄m im-
mo illos quos secū duxerat idest
nepotulos a alios quos in eccle-
sia promouerat capitibus idest
potentia et v̄tute p̄uat et eos de
templo suo idest de statu ecclesi-
astico eijcit atq; fugat. **Eiecto at**
et mortuo malo p̄lato sui etiam
cū ip̄o deficiunt et a dignitatib;
in h̄ tēplo indigne obtētis vt cō-
muniē eijciuntur. **Osce ix.** Prop-
ter maliciā adinuetionū eorū de